

IZHAJA VSAK DAN

Če bi nedelja in prazniki ob 5., ob ponedeljku ob 2. zjutraj. Posamezne številke se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Ša. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nvd. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. osmrtnice, zabvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in utočljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdatke „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 2-60, za pol leta Kren 2-60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilne pisma se ne sprejemajo in vračajo se na pošiljalca. Naročnina, oglašje in reklamacije se pošiljajo na upravo lista. **UREDNIŠTVO:** ulica Giorgio Galatti 18 (Naradni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik **ŠTEFAN GODINA**. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Našimila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Proti napadom v „Slovencu“

na dra. Kramarja in češke poslane se je oglasil tudi moravski katoliško-narodni „Hlas“. To treba posebno poudariti, ker je „Slovenec“ skušal vzbujati domnevanje, da rečene napade obsojajo le ožji politični somišljeniki dra. Kramarja. Ta „Slovenčev“ maneuver je sedaj „Hlas“ temeljito prekrizal. — Piše namreč:

„Sedaj začenja „Slovenec“ vnovič se svojimi napadi na dra. Kramarja izzivati spor s tem; da poseza po trijalizmu, po stremljenju namreč, da bi se južne dežele združile s Hrvatsko v tretjo državno tvorbo v monarhiji. Res je sicer možno na resen način govoriti o tej jugoslovanski ideji; ni pa smeti vsakogar, ki dvomi glede trijalizma in njegovega uresničenja v doglednem času, proglasiti že kakor sovražnika Slovanstva in Avstrije. Mi gotovo nismo navdušeni za vse, kar začenja dr. Kramar in kar govori, ali ne moremo drugače, nego da obsojamo hudi napad „Slovenčev“ na dra. Kramarja, ker je bil le ta v delegacijah v Budimpešti glede trijalizma drugega mnenja, nego dr. Susteršič. Jugoslovani tudi niso navdušeni za naše državno pravo in za našo češko državo in vendar ne prihaja nam na misel, da bi jih proglasili kakor izdajalce in sovražnike češkega naroda. Rečna politika ne računa samo z idejmi, ampak tudi z dejstvi in z možnostjo uresničenja idealov. In kdor danes dvomi na možnost izvedenja trijalizma, še davno ni sovražnik idealov. Z osebnimi napadi pa se gotovo ne utrja „Slovanska enota“.

Tako „Hlas“. Tako pišejo trezni, razsodni računarji, moške — ljudje, ki stavljajo skupno stvar, velike cilje — nad vse in ki tudi svoje strankarske interese podreajo skupnim interesom! Vidimo pač, da se Čehi — kakor v vsem — tudi v svojih konservativnih in katoliških ugodno razlikujejo od nas Slovencev. Češki katoliki imajo gotovo ne le svoje globoko intenzivno prepričanje, ampak tudi smisla za koristi katoličanstva in za poti, po katerih morejo najuspešneje braniti koristi tega poslednjega. Tudi se gotovo ne zanimajo nič manj intenzivno za dolžnosti, ki jih jim nalaga to versko čutstvom in politično naziranje. Ali istotako kakor n. pr. češki socialni demokrat kraj vsega svojega programa in svojih socialističnih načel, ostaja — Čeh, ljubeč svoj rod in svoj jezik, tako ostaja tudi češki narodni katolik — naroden tudi v svojem razmerju do drugače mislečih sorojakov. Ne trže radi razlik v mišljenju tistih vezi rojstva in plemena, ki ga spajajo z drugače mislečimi. Strankarsko stališče in strankarski interes ga ne ovirata, da ne bi ostajal pravičen nasproti drugače mislečemu in njegov sobojevnik, ko zahteva tako interes skupnosti.

Češke katolike ločuje politično naziranje od dra. Kramarja, vendar vidimo, kako se toplotno zavzemljejo vanj tudi nasproti slovenskim političnim istomišljenikom. Takov je pravi patrijotizem, taka je resnična ljubezen do svojega naroda in češki katoliki se pokore njenemu imperativu. Proti takemu političnemu drugomisležniku se sicer bojuješ, a ne moreš in ne smeš drugače, nego da ga — spoštuješ.

Koliko sreče, ko bi bilo tudi v nas

Slovincih tako! Imeli bi sicer političnih bojov in strankarskega tekmovanja, ali ne imeli bi zastrupljenega javnega življenja, tište okužene atmosfere, ki ne dopušča nobenega zares plodonosnega narodnega dela in ki onemogoča vsako zdravo in uspešno narodno politiko.

In če sene naučimo dvojnega — prvič, da ne bomo gledali v vsakem političnem drugomisležniku osebnega sovražnika, ki ga je treba pobijati s kolom, in drugič, ali ne bomo pozabljali, da vzlic vsemu in vsemu v skrbi za narodno korist obstaja vez, ki nas mora spajati vseh — dokler ne bomo, z eno besedo, svojega domačega razmerja urejevali po znanem krščanskem načelu: in necessariis unitas, in dubis libertas, in omnibus caritas — v potrebnih stvarih vladaj jedinstvo, v dvomljivih svoboda, na sploh pa vstrpljivost:

dotlej bo naše javno življenje padalo niže in niže; a velika, huda odgovornost pred zgodovino naroda pade na one, ki bi v svoji strasti in svoji sebičnosti zakrivali, da pademo tako nizko, da bo misel na rešitev — prepozna!

Tržaško Slovenstvo, njega vodstvo in njega delo.

X.

Težko je bilo delo narodnega dramlje-nja v prvih začetkih. Veliko energije, železne volje vstrajnosti in trdne vere v uspeh je trebalo v poznejši dobi za razširjanje in utrjevanje narodne zavesti in narodnega samospoštovanja. Veliko ljubezni in vstrajnosti so zahtevala prizadevanja za vzbujanje smisla med ljudstvom za javne politične dogodke, torej za politično dozorevanje: najtežavnejša pa je bila — sosebno v začetkih — naloga, da se v ljudstvu vzbudi smisel za gospodarsko organizacijo, umevanje velikega odločilnega pomena take organizacije za obstanek vsakega naroda in njega bodočnost v sedanjih dobi trde gospodarske borbe in tekmovanja narodov in dežel za gospodarsko moč in veljavo.

Težko je bilo to delo na tržaškem ozemlju in zahtevalo je spretnosti, vstrajnosti in izredne — previdnosti. Tako je povsod, ker je to naraven zakon v razvoju vsakega naroda. Otroku ne boš dajal v roke težke filozofske knjige, ampak — abecednik. A ker je gospodarska organizacija najtežji problem, ki si ga morajo — primerno svojim razmeram in svojim močem — reševati narodi, je tudi umevno, ker je povsem naravno, da mora v vsakem narodu prednjačiti delo za narodno, politično in socialno organizacijo in še le potem, ko je to delo ustvarilo primerno solidno podlago, je pričeti z gospodarsko organizacijo, ki bodi zadnji a največji in najtrdnjši steber narodnemu obstanku in narodovi bodočnosti.

Tako je povsod in po tem večnem in nespremenljivem zakonu v razvoju in napredovanju narodov se je vršil tudi naš razvoj na tržaškem ozemlju. Zato pa ne moremo opustiti te prilike, da ne bi spregovorili besede apostrofe na adresu njih, ki so v minulih časih narodno delo tržaških Slovencev in njihovega vodstva tako

radi smešili. Z neko suvereno hipermodrostjo, ali pa tudi iz — zavisti, so se kaj radi rogali vodilnim činiteljem narodnega gibanja na tržaškem ozemlju, češ: z veselnicami in prepevanjem hočejo reševati narodu obstanek in mu graditi bodočnost! Rogali so se, ali to roganje ni motilo tržaških razumnih mož, da tudi z ljudstvom treba tako, kakor z otrokom: začeti je z lahkim in prijetnim delom, da se je tako počasi vzgaja za težavnejše in resnejše delo. Taka je ljudska duša in temu primerna mora biti tudi vzgoja ljudstva.

In gorje nam, da niso voditelji postopali tako: da ni bilo nekdanj veselic in prepevanja, danes prav gotovo ne bi bil naš element političen faktor in ne bi imeli gospodarske in izlasti denarne organizacije, v kateri gledamo danes zaupno in najzanesljivejšo garancijo za srečen izid gigantskega boja, ki ga bijemo za obstanek in veljavo Slovenstva na tržaškem ozemlju.

Le pomislimo dobro! Ako le količkaj poznamo psihologijo ljudske duše, si lahko predstavljamo, kaj bi se bilo zgodilo, da ni tisto idealno delo, tisto — kakor nekateri radi govore v svojem cinizmu in svoji blaziranosti — narodnjaško navdušenje vzdrževalo morale med našim slovenskim ljudstvom, obupalo bi bilo! Pritisk strasnanski, sovraštvo proti nam neizrečeno in neotlažljivo, od strani oblasti nikake zaščite niti v smislu in na podlagi zakonov, in ob takih razmerah izključen vsak narodno-političen efektivni uspeh: od kje naj bi bilo ljudstvo jemalo vere in zaupanja, da nismo imeli tiste socialne organizacije, naših društev, naše pesmi, navdušene — narodnjaške besede, ki je zbiralala ljudi, jih tolažila in bodrila in jim utrjala vero, da slednjič morata pravica in zakon zmagati tudi za nas in da mora slednjič zasijati solnce tudi pred naša vrata.

To nalogo so imela razna naša društva, sosebno pevska v tistih tužnih časih popolne politične obnemoglosti! In rešila so to svojo nalogo v polni meri in le njim, izključno njim se je zahvaliti, da slovenski element na tržaškem ozemlju ni telebnil v grob, ki mu je bil izkopan, in da se danes razvija čvrsto in ga vidimo na resnem delu na vseh poljih človeškega snovanja.

Tudi — gospodarskega! Koliko krivice — in ne le za osebe, ker na vse zadnje je to brez pomena — ampak za vseskupno narodno stvar so delali torej oni, ki so se svojedobno rogali delu in življenju na tržaškem ozemlju!!

Prišla je konečno tudi gospodarska organizacija, na kakoršno bi si pred leti mi sami ne upali niti misliti. Danes je ni vasi v okolici, ki ne bi imela gospodarskega društva. Nekateri jih imajo tudi po več v varovanje in povspenjevanje različnih gospodarskih interesov. Imamo svojo skupno kmetijsko družbo, ki si je smotrenim delom slednjič pridobila uvaževanje tudi od strani oblasti, oziroma jednako veljavnost z italijansko oficijelno kmetijsko družbo.

A naša gospodarska organizacija v mestu in sodobna naša denarna organizacija!! Imamo konsumnih društev, naša hranilnica se je razvila v mogočen zavod, ki je danes v vrsti prvih takih zavodov

na Slovenskem in ki nam je ustvarila slovenski dom, s katerega ustvaritvijo se je nepričakovano povspešil tempo v vsem našem razvoju v mestu. Imamo lepo in solidno razvijajočo se „Trgovsko-obrtno zadrugo“, ki si je tudi že ustvarila svoj dom in s tem omogočila otvoritev mnogostevilno obiskovane ljudske šole v središču mesta in otvoritev zavoda, ki je nedoglednega pomena za bodoči razvoj našega trgovskega stanu in s tem za utrjenje naše skupne gospodarske pozicije. Po zaslugi „Trgovsko-obrtno zadrugo“ in ob požrtvovalni pomoči drugih denarnih zavodov, izlasti hranilnice, smo dobili v Trstu redno in strokovnjaški vodjeno trgovsko šolo! Važnosti te pridobitve menda ne treba še dalje naglašati. A na tej pridobitvi gre gotovo v prvi vrsti zaslugi njim, ki so nam ustvarili imenovane denarne zavode, ki so z modrim gospodarstvom preskrbeli potrebna sredstva za trgovsko šolo.

Imamo danes vrsto bančnih zavodov, ki so si po svojem spretnem, modernem in kulantnem poslovanju pridobili največji ugled tudi od strani drugorodcev, in se izkazujejo s takimi uspehi, da se more z vso pravico reči, da smo v tem pogledu Italijane — prehiteli!

Pa tudi v najnovejšem času je zadočila naša gospodarska organizacija izdatno spopolnjenje z dvema važnima zadrugama: gostilničarsko in čevljarstvo. Če se bosta ti dve zadrugi razvijali tako, kakor se danes opravičeno nadejamo, postaneta — izlasti pa gostilničarska — važna faktorja v našem gospodarskem življenju in izdatni sredstvi na delu za naše gospodarsko osamosvojenje, kar bo seveda povzdigalo tudi narodno zavest njega zadrugnikov.

Meksika in Združene države.

Kakor bomba je padla pred par dni v svet vest, da je severoameriška Unija odredila delno mobilizacijo svoje armade ter da je vrgla na meksikansko mejo močne vojaške čete. Ker med tem prihajajo dan na dan v svet vesti o revoluciji v Meksiki, ter vesti, da se revolucionarno gibanje v tej srednjeameriški republiki vedno bolj širi, je samoobsebi umevno, da sestavlja to mobilizacijo Združenih držav v zvezo z dogodki v sosednji državi. Bili so celo glasovi, ki so naravnost zatrjevali, da je konečni namen mobilizacije severoameriških Združenih držav — aneksijo Meksike!

Razloga za to tudi ne bi bilo težko najti. Severoamerikanski kapitalisti so močno zainteresirani na dogodkih v Meksiki. Milijarde severoamerikanskega denarja je naloženega v raznih meksikanskih rudnikih, železnicah itd. Rudniki zlata in srebra v Meksiki so večinoma last severoamerikanskih kapitalistov; od 42.000 km železnic je 41.000 km last severnih Amerikancev. Umevno je torej, da so Združene države v visoki meri zainteresirane na dogodkih v Meksiki.

Ker pa revolucionarno gibanje v Meksiki kljub vsem nasprotnim oficijelnim poročilom vendar-le noče ponehati, bi se kmalo našlo razloga za to, da bi čete Združenih držav izvršile pohod v Meksiko.

Politika Združenih držav je v zadnjih letih sploh imperijalistična. One bi hotele podjarmiti vso Ameriko. Ta imperijalistična politika je dovedla do vojne s Španijo in

Bojni svet je odobril nasvet izkušnega kapetana Matlekoviča. Viceban je zapovedal Petkoviču, da naj takoj odrine proti Bisagu, in on da pojde polagoma za njim, brž ko se vrne Krčelič iz Zagreba. Viceban je hotel, da čim prej razdere uporniško gnezdo, in imel je tudi prav, ker so se bili kmetje že zbrali v velikem številu okoli Bisaga ter nameravali napasti Varaždin. In tu ga je prihitel grof Draškovič, ki je potolkel uporne kmete, ki so krenili proti Varaždinu, glavne krivce obesil in od ostalih, ki so se mu udali, sprejel prisego zvestobe.

Podžupan Petkovič je šel zelo oprežno proti Bisagu. Njegovi konjeniki so morali med potjo preiskavati kmečke hiše, gozdove, da bi ne bilo kje uporniških zased. Do sv. Ivana ni opazil ničesar sumljivega, ali dalje idoč, so videli njegovi ljudje pa tudi on sam, da so cele trope kmetov bežale v hribe ali v gozdove po ravnini.

Ni vedel, kaj naj to pomenja, in naposled je verjel, da beže kmetje pred njegovo silo. Že je hotel zapovedati, da jih naj polove konjeniki, posebno one, ki so bežali po polju v gozdove; a je vendar odnehal od te nakane, prvič zato, ker je moral čim prej priti v Bisag, drugič pa, ker se je bal kmetov, da bi ga mogli lepo izvabiti v kakšno zasedo.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Udovica.

Povest iz 18. stoletja. — Napisal I. E. Tomič. Poslov. Štefan Klavs.

Vicebanu se je srce popolnoma pomirilo. Teh dvajset ujetnikov pošlje še danes v Zagreb, kjer se bodo čudili, kako kratek račun dela on z uporniki. Petkovič je zaslužil pohvalo, ker je delal tako hitro in oprežno, a te hvale mu viceban ni izrekal, ker je delal protizakonito, in moglo bi se zgoditi, da bi ga kmetje pobili z njegovimi vojaki vred, ali pa vjeli. Kakšna nesreča in sramota bi bila za plemstvo!

Viceban se je odločil, da bo blago in po milosti postopal s Petkovičem.

„A prosim Vas, dragi prijatelj,“ je pričel viceban z glasom, v katerem ni bilo sledi kake jezi. „Kako ste vendar mogli iti brez mojega dovoljenja, ne da bi komu povedali kako besedo? Če bi vsakdo delal po svoji glavi, bi bili kmetje kmalu z nami gotovi. Pomislite samo, če bi vas potolkli pri Stančiču, kako bi jim vzrastle greben in še drugi, ki so sedaj mirni, bi se uprli. Pa ta sramota! Prosim vaš, da ne delate nič na svojo roko v vojski, kateri zapovedujem jaz. V njej imate mesto vi kakor konjeniški, a

gospod Nikolaj Matlekovič pehotni major, in sedaj prosim gospoda, da zavzamete svoje mesto.

Nova majorja sta se zahvalila vicebanu ter sta bila srečna, da se je vsa stvar tako ugodno sešla, ker čula sta od Krčeliča v Stančiču, da je viceban besnel in da je nameraval sam iti nadnje, če bi se bila protivila.

Okoli vjetih kmetov se je bilo medtem zbralo precejšnje število vojakov in častnikov, ki so prezirljivo gledali na te reveže, zasmehovali, psovali, pljuvali ter jih strašili z kaznimi, ki ji čakajo v Zagrebu.

„Kaj ne, neumne kmečke pare, sedaj vam je lepše, ko ste privezani na vrv kakor lovski psi!“ se je rogaj podložnik kaptola upornikom, ki so samo tiho gledali pred-se in trepetali od mrza.

„Še lepše jim bo,“ je pristavil plemič iz Turpolja, „ko jih bodo vlekli po vrvi v nebo.“

„Ali kadar jih bodo privezavali na kolo,“ se je oglasil nek drug vojak.

V tem je prijahal k gručam sam viceban. „V kraj!“ so zapovedali častniki iz njegovega spremstva in gosta tolpa vojakov se je tako razdelila, da je videl viceban vso sliko, kakor jo je hotel videti.

Pogled na te ubožce je bil tako grozen, da je tudi vicebana, ki ni bil ravno mehkega srca, zazebljo okoli srca. Ujeti

kmetje niso niti z očesom trenili, temveč so stali kakor živi mrtveci na svojem mestu ter se tresli kakor šiba na vodi.

Viceban je poklical Krčeliča k sebi.

„Amice Krčelič!“ Odpeljite te ljudi takoj v Zagreb. Izročite jih županjskemu kaštelanu. Naj jih da vkovati in dobro zastražiti. Dokler se ne vrnem. Hitite, da se še danes vrnite...“

Krčelič je pognal ujetnike pred seboj, kakor ujeto živino. Kmetje po vaseh, koder so šli ujetniki, so na skrivnem gledali ta žalostni prizor, tolkli se na prsa in pošiljali obupne poglede proti nebu.

„Tudi za vas pride dan plačila, ukrutneži!“ so govorili z glasom, ki je prikrival grožnjo v sebi.

Viceban je po Krčeličevem odhodu sklical bojno posvetovanje. Na tem posvetovanju je imel glavno besedo Nikola Matlekovič, ki je služil kakor kapetan pri banovcih, a je bil ravno sedaj na dopustu, ker je imel urediti neke rodbinske stvari. Gospod kapetan in major stanovske vojske je svetoval, da krene močan oddelek konjenice proti Bisagu, kjer se je nahajal Radovič s svojimi upornimi kmeti.

Viceban pa naj bi sledil polagoma temu oddelku z glavno vojsko. Krčelič naj pa ostane v Božjakovini, da ima na ujdji kmete v okolici, a če pride do sile, da jim zabrani pot v Zagreb.

do aneksijske Kube. Sedaj je na vrsti Meksika.

Washingtonska vlada je dala sicer po svojem poslaniku v Meksiko meksikanski vladi zahtevati, da njena mobilizacija ni v nikakoli zvezi z meksikansko politiko. Meksikanska vlada sama zatrja, da je razmerje med Meksiko in ameriško vlado izvirno.

Od druge strani pa javljajo, da se v Washingtonu priznava možnost posredovanja v Meksiku. Vendar bi se šlo — tudi če bi prišlo do tega — za začasno zasedenje. Vlada pa taji idejo aneksije. Pač pa je vlada odločena, postaviti se po robu namenom gotovih revolucionarjev, ki bi iz Meksike in drugih srednjeameriških republik hoteli napraviti konfederacijo, s čimer bi seveda trpeli interesi „Unije“.

Severoamerikanske družine beže iz Meksike, ker se je batil, da revolucionarji zasežejo železnico pri Laredi in s tem pretržejo zvezo Meksike z „Unijo“.

Kdor zna prav čitati vse te vesti, mora priti konečno do uverjenja, da ni več daleč čas, ko severoamerikanske čete zasedejo Meksiko. Seveda bodo govorili, da je to le začasno. Kdor bo dovolj naiven, bo to tudi verjel. V nekem oziru bo to le ugodno, ako v Meksiki popolnoma zavlada „Unija“, ker pride s tem v deželo novega podjetnega duha in s tem novih virov dohodkov tudi za evropske izseljence.

Dnevne novice.

Nasprotstvo med grofom Aehrenthalom in njegovim namestnikom markizem Pallavicinijem? Z Dunaja poročajo, da med ministrom zunanjih stvari grofom Aehrenthalom in poslanikom v Carigradu, njegovim sedanjim namestnikom, markizem Pallavicinijem, obstoji veliko nasprotstvo. Že ko je grof Goluchowski odstopil, se je imenovalo Pallavicinija na prvem mestu kakor njegovega naslednika, a konečno je vendar prodrl Aehrenthalova kandidatura. Tudi sedaj je bil imenovan Pallavicini proti Aehrenthalovi volji za njegovega namestnika.

Iz tega bi se dalo pač sklepati, da stališče Aehrenthala ni več tako trdno in da je torej Masarykova kampanja proti njemu vendar-le nekaj pomagala. Zato je popolnoma verjetno, da se Aehrenthalov dopust spremeni v — odpust.

Zbiranje albanskih beguncev v Črnigori. V Črnigori narašča dan za dnevno število beguncev iz Albanije in novopozarskega Sandžaka. Število beguncev znaša že danes že preko 10000. Vlada in kralj sta zbog tega v veliki zadregi, to tembolj, ker se opaža pri beguncih neko delovanje za vojno. Kralj Nikola je izjavil, da dolžnost gostoljubja zahteva vsprejemanje beguncev, a on upa, da jim bo z amnestijo omogočeno, da se vrnejo na turško ozemlje. Gre se večinoma za vojaške begunce.

Vest, da misli Črnagora okupirati ozemlje nad Gusinjem in Plavo, označajo na merodajnem mestu za neutemeljeno.

Ustaja v južnem Tripolisu. Rimski „Giornale d'Italia“ poroča iz Tripolisa, da so v južnem delu dežele izbruhnili veliki nemiri. Urojenici nočejo plačevati davkov, ki jih je naložila carigradska vlada in so zapodili uradnike. Dva turška častnika sta bila ubita. V spopadih je bilo obstreljenih več turških vojakov. Turški uredniki beže proti morskim obali.

Zarota v Kongu. Belgijski listi javljajo, da je bila v koloniji v Kongo razkrita zarota, kateri je bil namen vreči gospodstvo belih. Namen je bil, da umore vse visoke uradnike in spuste z dinamitom v zrak njih stanovanja. Zaroto je izdal eden udeleženec. Pri hišnih preiskovah je bilo najdenega mnogo orožja, dinamita, bomb in drugih razstreljivih snovi. Mnogo črncev je bilo aretiranih.

PODLISTEK.

„Hči mestnega sodnika“.

Žaloigra v štirih dejanjih.

(Po Jostp Jurčičevem romanu dramaturga Ferdo Plemić.)

Ob premieri v slovenskem gledališču danes ob 8. uri zvečer.

Dober Slovenec in demokrat jemlje v roke Jurčičeve spise s spoštovanjem in jih čita s pobožnostjo. Samega sebe vidi v njih, občuduje svoje očete, trpi z njimi in se raduje, ko vidi, da so bili Slovenci zmirom narod šegav in hudomušen, a dober in čvrst. Vsak Jurčičev spis nam izpričuje kos slovenske prošlosti, največkrat seveda žalostne, ker so bili tudi vsi naši davni dnovi polni trpljenja in tlačenja.

Značilno je za Jurčiča, da je iskal sijete svojim spisom zmirom v zgodovini, a z najlepšimi venci je odličil svoje junake, ki so bili predstavniki našega ljudstva, ali pa njegovih prijateljev.

V Jurčiču bi zastoj iskali velike tehniške umetnosti. Dejanja njegovih povesti se razvijajo priprosto in mirno, brez svetožalne afektiranosti. In vendar je Jostp Jurčič umetnik po božji volji. Vsaj s tem, da je pre-

Novi društveni zakon je slednjič zbornica vsprejela v obliki, kakor jo je izdelal ustavni odsek. — Glavne točke so sledeče:

1. Inozemci in osebe, ki niso dopolnile še svojega 21. leta, ne smejo biti člani političnih društev. (S to točko je dana pravica tudi ženskam, da smejo biti članice političnih društev, kar doslej ni bilo dovoljeno). 2. Politična društva so primorana predložiti pristojnim oblastim na zahtevo seznam svojih članov in to tekom osem dni. (Doslej se morala politična društva storiti to tudi brez zahteve). 3. Politična društva smejo ustanovljati v Avstriji podružnice in sklepati zveze (kar je bilo doslej prepovedano) prepovedano pa je ustanovljati podružnice v inozemstvu.

Ta predlog je bil vsprejet skoraj z vsemi glasovi. — Odstranil se je le del krščan. socialcev in vsi nemški nacionalci.

Aneksija Koreje. — Kakor poročajo iz Tokija, je japonska zbornica vsprejela zakonski načrt glede aneksije Koreje.

Monarhistična zarota na Portugalskem. — Oblastnike so aretirale na krovu parnika „Arragem“ nekega Feiga-Fraia, člana monarhistične zarote, ki je bila razkrita v Rio de Janeiro. Feiga-Fraia so zarotniki poslali v Evropo, da bi tu izve! načrt vse zarote. Iz spisov, ki so jih našli pri njem, je razvidno, da je imel nalogo, poskusiti, da bi s podkupljenjem dobil libonško posadko na monarhistično stran. Ljudstvo z dežele bi moralo iti v velikih množicah v glavno mesto, kjer bi se pridružilo uporu proti republiki. Vse člane zarote vlade naj bi umorili, na kar bi bila zopet proglašena monarhija. Aretirane je imel pri sebi velike zneske denarja ter je bil poleg tega akreditiran za večje zneske pri bankah v Londonu, Parizu in Madridu. Oblastim je znanih že večje število oseb v Portugalski in v inozemstvu, ki so zamotane v zaroto.

Nov gledališki zakon. Komaj je bil vsprejet novi društveni zakon, že se pripravljala reforma gledališkega zakona. Tozadevni načrt je že izdelal referent gospodarskega odseka dr. Urban. Nekaj popolnoma novega je ustanovitev posebnega deželnega gledališkega sveta pri vsaki deželni politični oblasti.

Ta svet bi obstajal iz enega načelnika in 4 članov, katere bi imenoval deželni šef na tri leta. Razum tega bi šef imenoval še posebnega referenta deželne vlade in enega protokolista, ki bi vodil tekoče zadeve. V ministerstvu notranjih zadev bi se ustanovil najvišji gledališki svet z ravno tolikim številom članov, katere bi minister imenoval na 6 let.

Delovanje najvišjega gledališkega sveta, kakor tudi deželnih svetov bi se raztezalo na vsa vprašanja, ki se tičejo gledališča. Za izvedbo novega zakona se nastavlja posebeni gledališki nadzorniki, ki bodo imeli enako nalogo, kakor obrtni nadzorniki. — Druge točke govori o raznih policijskih odredbah in dovoljenju za uprizaritev gledaliških predslav.

Kuga. Iz Harbina javljajo: Na ledu reke Sungara so bili najdeni s snegom pokriti kupi trupel za kugo umrlih. Poleg mrtvih so bile velike množice mrtvih vran in srak. Bati se je, da so tiči ponesli kugo daleč na okoli.

V Harbinu so ugotovili, da je cepljenje proti kugi zelo uspešno. Od tisoč cepljenih vojakov sta obolela samo dva, dočim je med tisoč necepljenimi obolelo 100.

Domače vesti.

Politično društvo „Edinost“ ima oboroženo sejo v ponedeljek ob 3. uri pop. v „Slovanski Čitalnici“.

Dvorni svetnik Josip Pučič. Deželni gozdarski nadzornik, viši gozdarski svetnik Josip Pučič v Trstu je dobil naslov in značaj dvornega svetnika.

krasno znal kopirati narodni jezik, da nam, kakor še nihče drugi, slika naše šege in da je s svojimi spisi v času „taborov“ vzbujal slovensko zavest in ljubezen do domačega jezika in človeka, v čemer se je pokazal najboljšega narodnjaka in demokrata tedanje dobe — to je bila njegova poglavitna zaslug, ki ostane večna čednost; kajti navedil nas je bil na slovensko knjigo, prizgogil nam je gojitev domače umetnosti. Vedeti moramo namreč, da so Slovenci v njegovem času čitali skoro samo puhle nemške romane, tudi take, ki jim Nemci sami pravijo „Schundromane“. Kdor pa nemško ni znal, je sploh malo čital, ker tedaj še ni bilo toliko knjig, a še te, ki so bile, so bile navadno prevodi največkrat zelo plitve vsebine in krhake oblike. Jurčič se-le se je opogumil in je začel pisati, kakor pravimo, iz naroda za narod!

Samo Janez Trdina mu je sledil najdlje in najlepše na tej poti, ko je začel pisati svoje „Bajke in povesti o Gorjancih“. Cankar in Golar sta tudi spoznala, da je narodova govorica vendar-le edino prava in najlepša. Teh dveh lepa posebnost je še to, da sta oplemenila narodov jezik, olepšala brez svojih pretiranih primesi njegov slog in nam tako ustvarila eleganten blesteč slog pravega ljudskega narečja.

Fr. Govekar, ravnatelj ljubljanskega gledališča, je menda prvi začutil dramatično

Novi tržaški škof mons. dr. Andrej Karlin je že prejel papežev breve, s katerim je potrjen tržaško-koperski škofom in pride, kakor se čuje, v Trst prihodno sredo dopoldne z državno železnico. Oficijelnega vsprejema baje ne bo. Kakor smo že omenili, bo novi škof prihodno nedeljo, na praznik sv. Jožefa v baziliki sv. Justa posvečen in ob enem ustoličen.

Koroški „Mir“ in nemški krščanski socialci. — Na drugem mestu pišemo o najnovejših krivicah, ki so jih storili nemški krščanski socialci na škodo koroških Slovencev. Vodstvo „Marijanišča“ v Celovcu, iz katerega je izšlo že toliko zavednih slovenskih rodoljubov in ki je bilo od nekaj pravo zavetišče slovenske učee se mladine, vodstvo tega zavoda je prepovedalo slovenskim gojencem govoriti med seboj svoj materini jezik! To je preveč nemškega fanatizma in šovinizma, ki bi delal „čast“ samo nemškemu nacionalcem ali Vsenemcem. A to se je zgodilo v zavodu, za katerega vzdrževanje prispevajo po velikem delu slovenske občine! Kakor en mož bi se morali vzdigniti koroški Slovenci proti temu najnovejšemu atentatu od strani tistih, ki vedno govorijo o krščanski pravičnosti in ljubezni. A mesto tega — kaj vidimo: „Mir“, ki hoče biti glasilo koroških Slovencev, molči kakor grob. Ali so gospodje okoli tega lista in tudi v vodstvu koroškega političnega društva res samo sluge nemškega škofa Kallnerja in nič drugega? Pest novega škofa že čutijo na Koroškem, a odpora ni...

Potem se tožimo o tužnem Korotanu in hkratu poljubujemo bič, ki nas tepe! Matura odpravljena? — Prejeli smo: Pred nekaj tedni je bilo čitati, da je v Ljubljani zbor srednješolskih profesorjev enoglasno vsprejel resolucijo za odpravo mature. Ta sklep je vzbudil občo pozornost pri vseh, ki imajo opraviti s šolo. In o tem sklepu vlada javno mnenje: skrajni čas je, da se odpravi to strašilo! To bi se bilo zgodilo že pred par leti, ko se je nekoliko reformiral način poučevanja na naših srednjih šolah in je odpadlo, oziroma prirastlo k maturi par novosti. Takrat so bila mnenja o odpravi mature različna. Eni so branili njeno ohranitev, češ, naj ostane ta naprava, ki nudi rezultat tega, česar se je naučil dijak tekom več let; drugi pa — in teh je ogromna večina — so bili nasprotnega mnenja in so zastopali mnenje, naj se ta uvedba odpravi. No, zmagali niso niti eni niti drugi, razum par sprememb je ostalo vse pri starem in so se razmere tuptam celo poslabšale. Zaježenega vspeha od mature pa le ni in ga tudi ne bo. Kaj čudo torej, če so prišli vsi profesorji do sklepa, ki smo ga gori omenili. Braniteljev mature nima, imela jih bo še manj, vnetih pristašev pa ni dobiti nikjer! Mi je tudi ne moremo braniti, ko ni nič drugega nego prazno strašilo brez vsakega praktičnega smisla. Da bi dijak na maturi pokazal svoje znanje, pridobljeno tekom sedmih ali osmih let — to se nam zdi nemogoče! Niti tekom daljšega časa ni možno spoznati dijakovih zmožnosti, pri maturi pa naj bi se zgodilo to tekom par minut. Ta nazor nasprotuje človeškemu razumu in vsi razlogi, ki naj bi govorili zanj, so ničevni in smešni. A koliko škode prinaša ta nesmisel naši mladini! Misel na maturo greni dijaku življenje od začetka pa do konca, in vse to — brez potrebe.

Ob misli na maturo se vsakdo stresa, posebno pa zadnje leto in zadnje čase pred njo. Človek ne more ni jesti ni piti, razum se mu napenja in konec vsemu temu je prerani grob za marsikoga, kajti matura je pogoj njegove ekzistence!

Tega vsega pa bi ne bilo treba, če bi maturo odpravili. Posledice bi bile ugodne v vsakem oziru. Prav je, da dobi vsakdo, kar mu gre. Tu pa žanje neredkokedaj to, česar ni nikoli sejal in mu je naklonil le dober slučaj; drugi pa vidi v kljub mnogostranskemu naporu vse svoje nade izgubljene,

lepoto v Jurčičevih spisih. Žel je zato mnogo pohvale, še več pa zavisti in pristranske kritike. Za njim se je še tu pa tam kdo spustil, z večjim ali manjšim vspehom. Vendar moramo tak poskus vselej pohvaliti z absolutnega stališča. Relativno pa sodimo dramaturga po tem, koliko se jim je to posrečilo, kako so vso stvarino obrnili in kako spretni so bili, ko so nam postavljali na oder najlepše dramatične prizore iz pisane romana. Če dramaturg zadostuje tem premisam in nam podaja prvotnega pisatelja kolikor možno izvirno in nam ohranja duh in jezik njegov, moramo biti takega dramaturga veseli in mu moramo biti hvaležni, tembolj, ker nam pomaga bogatiti našo lepoto izvirno slovensko dramo.

G. Ferdo Plemić se je lotil Jurčičevega romana „Hči mestnega sodnika“. Iz tega romana je dramaturg napravil lepo zaokroženo žaloigro. Podal nam je v prikupnih slikah vse najlepše prizore iz tega dela. Pa vendar moramo priznati, da se je moral zelo potruditi, kajti ta dramaturgija bi bila prav ponesrečena, če ne bi bil g. dramaturg sam spretno in po svoje posegel v tok dejanj.

Nocoj bomo torej videli na našem odru kos domače zgodovine iz davnih stoletij. O dramaturgiji sami ne bomo pisali: ogledmo si jo in bodimo je, če nas zadovolji, odkrito veseli.

Ivan Z.

ker ni otrok dobre usode. In to naj bi bila pravica?

Koncem sedmega ali osmega leta naj vidi naš dijak svoje resnične, svojemu delu primerne vspehe, njegove usode pa naj ne odločuje trenotek slučaja, strašila, ki nosi naslov mature!!

Še nekaj. Zadnja leta kaže zdravstveno stanje srednješolske mladine kaj slabo lice. Vzrokov za to je več, in skrbni očete pri naučnem ministerstvu si belijo glave, kako bi se dalo od pomoči temu žalostnemu pojavu? Sklepajo to in ono, izdajajo to in ono odredbo, a vse ostaja pri starem. Da bi pa uveli neobhodno potrebne telesne vaje, to jim noče v glavo. Kakor se vidi, primanjkuje jim dobre volje in odločnosti, s samimi sklepi pa se ne da nič opraviti! — Prva stvar je vendar zdravje. Otroka je treba vzgojiti duševno in tudi telesno; in to je velikanskega pomena za ves človeški rod! V tem oziru smo še daleč nazaj za vzornimi šolami severnih držav. Zraven tega pa se vrši pri nas vse zelo počasi, tako, da prihaja pomoč še le tedaj, ko je že prepozno. S prihodnjim šolskim letom bi se dala odpraviti matura in uvesti bi trebalo zdravstvene reforme; a oboje ostaja le na papirju, ali se izvršuje čez desetletja, kakor je pri nas bodo morale, zlepa ali zgrda zavladati šolske razmere, ki bodo res imele znamenje prosvete, pečat napredka.

Opazovalec.

Germanizatorsko delovanje nemških jezuitov. „Slovenec“ piše: Nemški nacionalizem truje zlasti nemško duhovščino na Koroškem. Te dni je vodstvo „Marijanišča“ v Celovcu prepovedalo gojencem, slovenskim gimnazijcem, govoriti v zavodu med seboj slovensko. — Jezuiti v Celovcu se zadnje čase tudi zelo trudijo, da privabijo iz rajha mladeničev v celovško semenišče. Namen te akcije je, v jezikovno mešanih krajih slovensko duhovščino polagoma izpodrinuti. Bo treba protiakcije, da se očetom jezuitom ne posreči ta nakana! Je čudno, da so redovniki tako zagriženi! To pač ni po Jezusovem zgledu! Glasilo koroških krščanskih socialcev „Kärntner Tagblatt“ — pridno priobčuje novice o „Schulvereinu“, v katerem vlada luteranski duh. Mi bi rekli po zgledu nemških omizij: Priestersheil! — Tako „Slovenec“. Nas zanima predvsem pasus o germanizatorskem delovanju nemških jezuitov. „Slovenec“ se čudi temu delovanju. Mi pa se ne čudimo prav nič. Čudimo se pa „Slovencu“, da je še le sedaj prišel do tega spoznanja, do katerega smo mi že davno prišli. Mi smo vedno povdarjali, da so ti jezuiti že od nekaj orodje germanizatorskih vladnih in drugih krogov in da se moramo vsled tega dejstva bojevati proti njim z vsemi silami. Zato je bil razumljiv naš odpor proti škofu Naglu, ki je v vsem sledil nasvetom svojega adlatusa, jezuita Volberta, ki je bil pravi prototip germanizatorja. — A ravno „Slovenec“ je bil tisti, ki nas je vedno napadal radi tega našega odpora proti Volbertovemu zistemu. Po najnovejših dejstvih na Koroškem je slednjič tudi „Slovenec“ prišel do spoznanja, da so namreč jezuiti med Slovenci nositelji nemškega zistema, da stoje v službi nemške germanizatorske politike!

Želeti bi bilo, da to spoznanje definitivno spametuje „Slovenca“.

Nizkotno maščevanje in proganjanje. Na trgu pri „rdečem mosču“ je tudi mnogo slovenskih prodajalk, ki morajo sedaj, po ljudskem štetju, prestajati neprestanih in neznosnih šikan od strani magistratovih organov. Tržni organi jih preganjajo in jim zabranjujejo prodajanje, češ, da tu ni mesta za njih, da naj gredo v „ščavariljo“ obdelavati zemljo. Kar bežati morajo pred mestnimi pandurji, da jim ne preobračajo jerbasa in da se s tem otežajo najhujim žaljenjam in psovkam in — vednim globam. Reve se sramujejo, ker jih pandurji tako zasramujejo, da se zbirajo zijaletni ljudje, ki mislijo, da morajo biti to same tatice, ali pa — vlačuge.

Če so pandurji zasačili tako siroto, jej odvzamejo njih stvari in jim ali nagajajo z veliko globo, ali pa jim sploh ne vračajo več njihove lastnine. Večkrat jim žugajo tudi, da jih odvedejo na državno policijo, ker prodajati da smejo le stalne prodajalke, ki plačujejo stantnino in ki so — naglašeno bodi to — Italjanko. Kolika zavratnost in hinavstvo! Saj tudi naše ženske bi rade plačevale stalno stantnino, ako bi jim le hoteli dati prostoro! Ali jim nočejo dati! In kako rade bi plačevale tistih 8 kron stantnine na leto, ko morajo sedaj brez stantov — več plačevati, namreč po 6 stotink na dan — ki jih pobira neka nalašč za to nastavljena ženska —, kar znaša 180 stotink na mesec, ali 21 K 60 stotink na leto! In pri tem treba pomisliti, koliko prostora imajo one stalne, naše pa

ÚSTŘEDNÍ BANKA ČESKÝCH SPOŘITELN

PODRUŽNICA V TRSTU: PIAZZA DEL PONTEROSSO 3. ::

Vloge na kujičice 4 1/4 % Premije vlog 4 3/4 %

Fiksne vlog pod najugodnejšimi pogoji.

VADJE IN KAVCIJE --- MENJALNICA.

Uradne ure od 8. zjutraj do 7. zvečer

k večemu toliko, da morejo imeti po en jerbas za seboj.

To so razmere! Ko človek čita o takih stvareh, se ga morajo polotevati dvomi, smo-li res v dobi humanitete, smo-li v civilizirani Evropi, smo-li v moderni in pravni državi?! Tako brutalno, nizkotno maščevanje nad siromašnimi ljudmi radi tega, ker se niso hoteli odreči najelegantnejemu državljanstvu pravu, ker so branili svoje najprimitivnejše človeško pravo — priznavati se odkrito k svojemu pokolenju, svojemu rojstvu!!

Gnani od grdih instinktov plemenskega sovraštva odjemljejo ubogim ljudem košček vsakdanjega kruha. Ne le krivično in kruto, ampak tudi kako nizkotno je tako maščevanje! S tem odganjanjem naših žensk — češ: naj gredo v „ščavarijo“ zemljo kopat — zagrešajo dvojno kruto krivico. Proti tem ženskam samim, ker so to pripadnice občine, ki stanujejo ali v mestu samem, ali pa v njega neposredni bližini; a krivico delajo tudi vsem revnejšim slojem meščanstva, ker — ako bi teh žensk ne bilo na trgu — bi dobile one stalne in privilegirane prodajalke monopol, ki bi ga seveda izkoriščale brezobzirno, kar bi revnejše prebivalstvo hudo občutilo.

Vlada izdaja odredbo za odredbo proti gospodarskemu bojkotu iz narodnih motivov in grozi celo s kazenskim zakonom. Kaj misli vlada, ali ni to, kar počenjajo magistratni organi, gospodarski bojkot v najostrejših oblikah?! Ali je proti tej vrsti gospodarskega bojkota res obnemogla? Ali res ne čuti dolžnosti do obrambe revnejših meščanskih slojev pred eventualnimi posledicami takega besnenja proti prodajalkam, ki so rečenim slojem le na korist? Mari pa nas hočejo državne oblasti prisiliti v domnevanje, da je tak bojkot dovoljen, če ga izvršuje tržaški mestni magistrat in trpi vsled njega slovensko ljudstvo?!

Včeraj je prišlo v naše uredništvo odposlanstvo teh naših prodajalk. S solzami v očeh so te siromašne ženske opisovale progiranje, ki je morajo trpeti! Naprosile so nas, naj v njih imenu zaprosimo slovenske občinske zastopnike, da bi posredovali v njih obrambo.

50-letnica „Slovanske Čitalnice“. — Razun že naznanjenih, došle so ob priliki slavlja 50-letnice, dne 4. marca 1911 še sledeče brz., oziroma pismene čestitke:

Volosko. — Klub hrvatsko-slovenskih zastupnikov na Istarskom saboru zaključilo je na svoji sednici obdržavanoj dne 6. ov. meseca u prostorijama te slavne čitalnice, jednodušno, da se Slavjanskoj čitalnici sa strane spomenutog kluba izrazi najiskrenije čestitke prigodom 50 godišnjice osnutka iste. Spomenuti klub najtopljije želi, da Slavjanska Čitalnica i u buduće cvate i napreduje košto je do sada, i da bude stjecištem svih Slavena boravećih u Trstu i razsodištem pravog i nesebičnog rodoljublja, košto je to i do sada uvijek bila.

Za predsedništvo kluba hrvatsko-slovenskih zastupnikov na Istarskom saboru Tajnik: dr. Pošćić.

Voloska, 7. ožujka 1911.

Kranj. — Častitamo dični sestri ob redkem slavlju petdesetletnega blagodejnega delovanja v proslavi ljudske izobrazbe ter vzajemne družabnosti odločno napredujočih tržaških Slovencev.

Kranjska narodna čitalnica.

Maribor. — Bratskemu društvu na slovenskem jugu pošilja ob proslavi petdesetletnice najiskrenejše čestitke in pozdrave Slovanska čitalnica v Mariboru.

Prvačina. — Neustrašeni buditelji na obalah Jadranskega morja kliče k današnjemu slavlju najkrepkejši Nazdar.

Čitalnica Prvačina.

Ljubljana. — Tvoja sedemnajst let mlajša sestra v Spodnji Šiški želi dočakati polstoletni jubilej, katerega Ti danes ponosno slaviš. — Predsednik šišenske čitalnice Viljem Maurer.

Solkan. — Pol stoletja na braniku straža, jači Vam pogled v bodočnost.

Čitalnica Solkan.

Ljubljana. — Zadržani udeležiti se redke slavnosti, srčno želimo posestrimi, boreči se za narodne svetinje na obalah slovenskega morja najlepše vspehe in vstrajnost. Društvu in udeležencem kličemo: Slava!

Pula. — Da bi vatra uzajemne ljubavi, koja je kroz pol stoljeća sakupljala v Vašem društvu sinove iste majke čim više grijala hrvatska srca i čim dalje razprostirala zrake prosvjete i napredka želi — Čitalnica u Puli.

Voloska. — Dičnoj posestrimi na narodno kulturnom polji čestita na doživljeni 50 godišnici i polučnim uspjesima.

Voloska čitalnica.

Staritrg pri Rakeku. — Vivat, crescat, floreat Čitalnica Staritrg.

Društvo jugoslovenskih uradnikov denarnih zavodov v Trstu ima svoj ustanovni občni zbor danes ob 10. uri dopol. v prostorih „Slovanske Čitalnice (Narodni dom)“. Tovariši! Naj ne manjka nikdo. Do-kažite že danes s polnoštevilno udeležbo, da hočete močno in delavno društvo!

Pripravljani odbor.

Danes popoldne ob 4. uri „Valčkov čar“. Cene znižane.

Danes zvečer ob 8. uri izvirna domača slovenska igra „Hči mestnega sodnika“.

„Hči mestnega sodnika, ki jo bodo predstavljali danes zvečer ob 8. uri v našem gledališču, je dramatisiral tržaški slovenski učitelj Ferdo Plešič in je prva izvirna slovenska igra v letošnji sezoni na našem odru.“

Kolinska tovarna za kavino primes v Ljubljani je pristopila kakor prvi ustanovni član k društvu slovenskih trgovskih potnikov v Ljubljani z zneskom kron 200.—

S tem je slavna kolinska tovarna pokazala, kako dobro zna ceniti slovenske trgovske potnike kakor merodajne faktorje v trgovstvu. Vsem našim članom, kakor sploh vsakemu slovenskemu trgovskemu potniku pa naj bo to v bodrilo, da povsodi kar najtopleje priporoča izdelke iz edino slovenskega podjetja za kavino primes.

Društvo slov. trgovskih potnikov se nadeja, da se šo druge trdke radovoljno prigrasijo k pristopu kakor ustanovni člani, kar bodo trgovski potniki vedeli ceniti na svojem potovanju.

„Matica Slovenska“ bo imela v ponedeljek, dne 13. marca 1911 ob 6. zvečer odborovo sejo z dnevnim redom: 1. Naznanila predsedništva. 2. Potrditev zapisnika zadnje seje. 3. Poročilo o dopolnitvah volitvah na letošnji glavni skupščini. 4. Volitev predsedništva, blagajnika, ključarjev in odsekov. 5. Poročilo o tisku publikacij za leto 1911. 6. Slučajnosti.

Romolo Murri, znani italijanski modernist, pride 29. aprila t. l. v Trst in bo predaval v „Politeama Rossetti“ o predmetu: „Modernizem, njegovi boji in upi“.

Naše čevljarje opozarjamo na shod, ki se bo vršil danes ob 2. uri popoldne v „Tržaškem podpornem in bralnem društvu“ v ulici Stadion št. 19, v zadevi črevljarske zadruge.

Hlačno krilo. V Pragi je prišlo predvčerajšnjem do novih izgredov radi hlačnega krila. Dve sestri, imenom Stohl, sta se sprehajali v hlačnih krilih po Prykopih, ter bili od moških psovanj in zasramovanj. Lastnik nekega kinematografa je spremljal sestri, ter je na večih mestih fotografiral prizore. Moralo je posredovati dvajset redarjev-pešcev in več redarjev na konjih, da je bilo možno vzdrževati red. Električna železnica je mimogrede ustavila promet. Neka oseba je bila celo aretirana radi žaljenja stražarjev. Gospici sta morali bežati.

V Budimpešti so celo osnovali društva za pobijanje hlačnega krila. Sklenjeno je bilo, delati z vsemi sredstvi proti novi modi. Kljub temu se je pokazalo hlačno krilo tudi že v večih drugih mestih na Ogrskem.

V Gradcu se je tudi te dni pokazala neka gospica na ulici v tej novi noši. Godilo se jej je kakor njenim tovarišicam na Dunaju, v Pragi in v Budimpešti: Bila je izzvižgana, opsovana in zasramovana. Moralo je posredovati redarstvo. Nek mladič, ki se je vedel posebno predrzno, je bil aretiran.

Pariški profesor Foguet pravi, da ne bi bil nikjer nastal hrup, da so to novo obleko imenovali dvojno krilo, orijentalno krilo ali kaj podobnega in ne hlačno krilo.

Zunanji listi imajo poročila, da je prišlo tudi v Trstu do sovražnih demonstracij proti dami, o kateri smo poročali tudi mi včeraj, da jo je bilo videti. To pa ni nikakor res. V Trstu ni nihče demonstriral, pač pa so ljudje drli iz radovednosti skupaj.

Vsekako postaja stvar vedno bolj zanimiva in je vprašanje, če ta nova moda prodere ali ne? Na eni strani je nasprotstvo enega dela — povdarjamo: enega dela — občinstva, kateremu se je pridružila neizogibna poulična sodrga, na drugi strani so modne trdke, ki so se že založile s temi novimi deli oblek in ki torej gotovo store vse, da moda prodre, ker sicer bi morali oni svoje „jupe-culotte“ sušiti v dimnik! Mi bomo stvari vsekako tudi nadalje posvečali svojo pozornost, da bodo naše čitateljice znale, kdaj se smejo prikazati na ulico, ne da bi se izpostavljale nevarnosti, da bi bile izzvižgane, ali pa, da bi vsaj dajale povod za zaustavljanje javnega prometa.

Tržaške železniške stvari. (Pojasnila in določbe za obrat s Trstom z veljavo od 1. maja s Trstom z veljavo od dne 1. maja 1909). — Od dne otvoritve obrata prometnih naprav na Molo Sanità v tržaški carinski luki veljajo določbe za prometne naprave na Riva Grumula in Molo Giuseppino tudi glede vseh na Molo Sanità po morju došlih ali odposlanih pošiljatev, ki se tam oddajajo ali prejemaajo.

Na in z Molo Sanità se lahko predstavlja tudi voze s kolesnim razstojem od 7-2 m in carinobvezno blago.

V vozni listih je zapisati za blago, ki je določeno na prometne naprave na Molo Sanità: blagovno odpravnštvo Trst c. k. d. ž. — s pristavkom besede „Riva Grumula“ kakor določeno postajo v sledeči obliki: „Trst c. k. d. ž. (Riva Grumula)“.

NESTLÉ-JEVA
moka za otroke

Popolna hrana za dojenčke, otroke in bolnike na želodec.

Vsebuje pravo planinsko mleko.

Škatlja K 120 v vsaki lekarni in drogeriji.

SVOJI K SVOJIM!

SVOJI K SVOJIM!

nova trgovina moškega blaga

JOSIP SPEHAR - TRST

ulica Santa Caterina št. 9 - Piazza Nuova

je bogato založena z najlepšim in najnovejšim

moškim blagom za jesen in zimo po zelo zmernih cenah.

SPECIJALITEA ANGLEŠKEGA BLAGA.

Novo skladišče

Veliko skladišče klobukov

dežnikov, bele in pisane srajce, izlask. platna žepnih robcev, moških nogovic itd. itd.

K. CVENKEL Trst, Corso 32

Cene zmerne. - Postrežba točna in vestna.

Narodna trgovina.

Narodna trgovina

Alfr. Fränkel

(Delniška družba)

Trst, Corso št. 27.

Podružnica:

ulica Cavana št. 11

Podružnice:

v Ljubljani in v Zagrebu.

Nobena

razprodaja

in nobena

množina: blaga

ne more konkurirati z NIZKIMI CENAMI z ozirom na trpežnost našega blaga izdelanega v lastni tvornici.

109 filijalk. — 1200 delavcev.

PRIMER:

Moški čevlji . od K 7.— do 18

Ženski čevlji . od K 6-50 do 18

Nizki ženski . od K 3, 3 80, 5,

7-50, 10, 13

Otroški čevlji . od K 2.— dalje.

Galoše iz gum. od K 4.— do 8.—

Na debelo bi se dovolile razprodaje že v nekaterih mestih Istre, Goriške in Dalmacije.

Črevlji

Grodjeur Welt

Arturo Modricky

Predajalnica manufakturnega blaga in drobnih predmetov. Trst, ulica Belvedere 32

Zaloga prešitih odev od K 6-40 dalje, fine v satenu kron 9.—; flanelaste kron 2-40; volnene kron 2-90 in dalje. Perilo po vsakovrstnih cenah. Platno za plahte, triliz in volna za matrace, žima iz rastlin in bombaž za pokrivala, fuštanj debel, bel in barynat. Moški in ženski dežniki. Čepice, copate iz volne in svile.

Drobnarije popolen izbor po ugodnih cenah.

Fratelli Rauber

Trst, ulica Carducci 14 (prej Torrente)

Zaloga ustrojenih kož.

Velika izbora potrebščin za čevljarje. — Specijalitea potrebščin za sedlarje.

STRUCHEL & JERITSCH

manufakturna trgovina

Trst, vogal ul. Nuova-S. Caterina

NOV PRIHOD

volnenega blaga za moške in gospe, svila, svilen zefir, batist za bluze, čipke, vezanine, okraski in drobnarije. Preproge, zavese, srajce in modnice po konkurenčnih cenah.

Prodajo se po zmernih cenah

zlati in srebrni predmeti novi in rabljeni, kupljeni na javni dražbi. — Projema se tudi v zameno zlatnina in Trst, Via Barr.

vecchia 8, I. nad., levo.

Dr. Al. Martinelli

Cesare Cosciancich

koncesijonirani zobo-tehnik 15

ordinira od 9.—1. in od 3.—6.

Trst, Barriera vecchia 33

II. nad. Telefon 1708.

Svoji k svojim!

Spomladanska sezona.

Velikanski dohodi zadnjih novosti za moške in ženske obleke kakor tudi razne bombaževine.

Križmančič & Breščak

ulica Nuova 37 - TRST - ulica Nuova 37

Največja slovenska manufakturna trgovina v Trstu.

— PERILO —
Ogromni izbor vsakovr. platna in kotonine za namiz. in post. opravo.— VELIKA IZBERA —
volne, žimo, perja za pernice, sploh vse, kar spada za posteljno opravo.— VSAKOVSTNO —
žensko osebno perilo, kakor n. pr. srajce, spod. krila, sp. hlače itd.— NOVI DOHODI —
Blaga voln. za moške obleke, srajce ovratnike, zapestnice in :: kravate.

VELIKANSKA IZBERA drobnih predmetov, kakor vezenin, čipk, pajčolanov, trakov, gumb in raznovrstnih okraskov za obleke, kakor tudi razne baržune in svile za obleke, in okrašenje oblek.

BLAGO, KATERO NI PO VOLJI SE TAKOJ ZAMENJA.

Vse Sokolske potrebščine.

Narodni trakovi.

Svoji k svojim!

Slovenska žganjarna A. Zitko
Trst, ulica Acquedotto 9 priporoča slavnemu občinstvu svojo žganjarno, v kateri se predaja pišča prve vrste in po zmerni ceni. Vse vrste likerjev ruma, slivovca, konjaka. Domači brinjevec in tropinovec. — **POSEBNOST:** razni zdravilni likerji. 1003

Robert Cian, urar Trst, V. Carlo Ghega št. 8, prodaja žepne in stenske ure ter sprejema vsako popraviljanje po nizki ceni z dvoletnim jamstvom. 1712

Ivan Strancer mizar, avtorizov. za pokladanje .. parketov z veliko zalogo istih vsakovrstne velikosti hrastovega in bukovega lesa. — **TRST, Via Foscolo 9.** 923

Josip Stolf mizar, mojster, Trst, ulica Belvedere št. 8 izvršuje vsakovrstna mizaraka dela. 1712

Mlekarna Laak, **TRST, Via Molin** naznanja sl. občinstvu, da je preuzela na svoje ime obstojno mlekarno Laak. Prodaja se vsaki dan sveže mleko iz gospodarske uprave LAAK. Razna maslaca, najboljši kruh iz Graca, zdravstveni kruh in vsakovrstne sladice vsaki dan sveže. Prodaja piva v steklenicah, ter vina I. vrste. Specialitet kiselo mleko, bolgarsko **Joukurt** in **Kefir**. Priporoča se **Josefina Salomon**.

Skldišče žagovine (Segadure) za ribanje posipanje po mokroti, snajenje javnih lokalov itd. ima edino **AUGUST KOMPARA**, Trst, ul. Fonderia št. 3. Prodaja se na drobno **Postrežba na dom.** in debelo. —

Pristni, dober brinjevec se vdobi pri Lovru Šibeniku v Šiški pri Ljubljani. 1681

Josip Tavčar Trst, ulica Carpiason št. 16. Pekarna in slaščičarna spodružnica v ulici Molin grande št. 9. Popolnoma na novo urejena. Svež kruh večkrat na dan. Postrežba točna na dom. 677

Franjo Makovec TRST ul. Molin grande št. 40. Priporoča sl. občinstvu svojo pekarno in slaščičarno, v kateri se dobi večkrat na dan svež kruh in sladice. Zaloga moka in likerov v steklenicah. Sprejemajo se pečiva vsake vrste. Postrežba tudi na dom. 869

Slovenci! Slovani! Poslužujete se vsi edino slovenske urarne in zlatarne v Trstu, Via del Rivo 26. Vsako popravilo jamči se za 2 leti, istotako tudi vsako naročbo. Prihaja tudi na dom. — Svoji k svojim! Udani **ALOJZIJ POVH**.

Priporoča se mesnica **TOMAŽA ZADNIKA** v Trstu, Piazza S. Giovanni št. 6. Prodaja se goveje meso, telečje, jančje, vsakovrstna perutnina in sveže meso. 717

Stara grška žganjarna .: v Trstu, Via Cavana 5. Tu se dobi bogata izbira likerjev; specialitete: grški in francoski konjak, kranjski brinjevec, kranjski slivovec in brinski tropinovec in rum. Cene nizke. Izbera grenčice. Slaščice in zapečenci. Grška mastica iz Šija. — Se priporoča **Andrej Antonopula**.

Kat. vd. Mulej Trst, Piazza Ponterosso št. 6. Trgovina jestvin in kolonijal. Zaloga sveč, mila in čistila v prid družbe sv. Cirila in Metoda. Priporoča se **Ivan Bidovec**

Antonio Alberti zavod za izdelovanje in barvanje kožuhovine — Trst, ulica Poniziana 665, Telefon 23-56. Zaloga in bogata izbira vsakovrstnih kožuhov. Prevzema naročbe in vsako popraviljanje. Čisti in pere vsako vrsto kožuhovine. 1575

Za okrepčila o priliki porok, krstov itd. obrnite se na žganjarno **AUGUSTO DELL'AGNOLO**, v ulici Riborgo 1 in ulici Malanton 20, ki ima v zalogi vsakovrstna dezertna vina, likerje, bombone in slaščice prve vrste, posojuje v te namene proti povračilu vsa potrebna namizna servise za vsako število povabljenecv. — Refošk iz izole buteljka K 1 60

Svetlo in likano perilo. Kdor hoče svetlo in likano perilo, naj se obrne na zavod **F. Samokov** v Trstu, ulica Cecilia št. 14, pritičje. Telefon 22-69. 2003

Svoji k svojim. Slaščičarna in pekarna **Ivan Pertot-Susič**, vis a-vis sodnje št. 17. — Priporoča svojo veliko izbiro čokolade, razno vrstnih sladčic, tort in likerjev za ženitnine in krste. Pošilja na dom.

A. Tosoratti
Via Malanton št. 4
In Piazza Gianbattista Vico št. 2.
Prodaja po cenah brez konkurence.

Zaloga posteljnega perila, izdelanega. Volnene odeje iz bombaževine, zarobljene v lastni tovarni, peresa iz Chile, Lawntennis iz bombaža, fuštanji barvani, perkali, zefir za srajce in obleke. Volneno blago za ženske obleke, majo iz volne, bombaže barvane za odrasle in otroke izbor drobnarij, žimo za žimnice, zavose itd.

Avtorizovana dunajska šola. — ustanovljena —
rezanja oblek, izdelovanja oblek in perila
ANA NOVAK - TRST
ulica San Razzaro 16, III.

!! Zelo važno !!

Do vstevši 17. aprila t. l. dobijo vsi oni, ki bodo kupili moške ali otroške obleke, površnike, ali damsko konfekcijo v trgovini

Bohinec & Co.

Trst, ulica delle Forri 2 za cerkvijo sv. Antona novega, listek s številko. Ta listek bo treba shraniti, ker bo dne 18. aprila t. l. žrebanje treh darov, katerih vsak bo vreden 50 kron (kar si bo dotičnik sam zbral).

Dne 19. aprila t. l. bodo priobčene v „Edinosti“ izžrebane tri številke, katerih lastniki bodo dobili gorenja darila.

BOHINEC & Co.

**Zelo ::
važno!**

Zaloga oblek in blaga

Trst, Corso 45 **All'Operaio** Trst, Corso 45

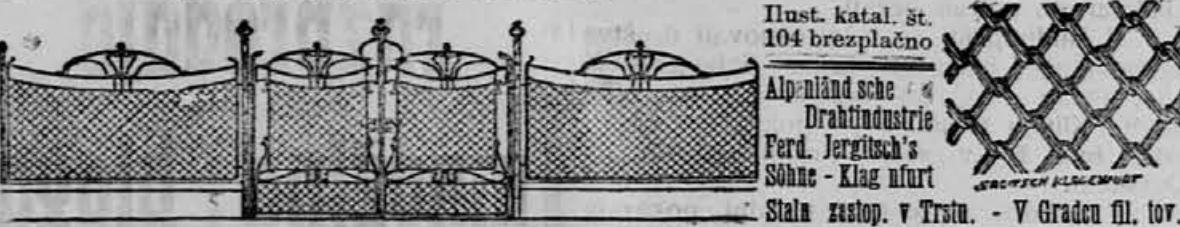
VELIK IZBOR oblek za gospode, dečke in otroke, površniki, hlače, jopiči, kostimi.

Cene konkurenčne. MOŠKO BLAGO. Cene konkurenčne.

IZDELUJEJO SE OBLEKE PO MERI.

Moderne železne ograje

za vile (d'orce), vrte, tovarne, dvorišča, prostore za temo itd.

Ilust. katal. št. 104 brezplačno

Alpiniand sche

Drahtindustrie

Ferd. Jergitsch's

Söhne - Klag nfurt

Staln zastop. v Trstu. - V Gradcu fil. tov.

Manufakturna trgovina z zalogo perila

Brosch & Laurenčič - v Trstu

vía Nuova št. 40 - (vogal via S. Giovanni) - via Nuova št. 40.

Vsak dan veliki dohodi za sezono.

Žensko blago modernih barv, panama enotnih barv in pisanih, voile z in brez bordure, satin, perkal, batist itd. — Velik izbor zefirja in oksforda za srajce.

Izbior zaves s čipk, vitrages, preproge itd. Izdelane moške srajce vseh vrst.

Obleke in blago iz bombaža za delavce.

MODERNI REFORM. Vse blago iz prvih tovarov in po zmerni ceni. VELIKA IZBERA DROBNARIJ.

M. German

cvetličar, Trst, Via Ponterosso 3

VSE VRSTE

semen, čebulo, sadik, cvetlic kakor tudi gnojil.

V barvarnici

Trst, ulica del Salice številka 6, se izvršuje čiščenje in likanje zaves z najmodernejšim zistemom. Barvajo in čistijo se moške in ženske obleke. Cene, da se ni bati konkurence. — Največja natančnost. 693

Najboljše in najcenej. gorivo

Briquettes znam. „Klara“

Izključna zaloga **SILVIO MALOSI**

Trst, ulica Gelsi št. 3

TELEFON 18-89.

Cena: 4 got. kilogram

z dostavljanjem franko.

: Na obroke! Jakob Dubinsky : Na obroke!

Trst, ulica dell'Olmo št. 1, II. nadst., Trst

velika izbira izgotovljenih oblek za gospode

manufakturnega blaga ter moške in ženske suknje.

Ugodni pogoji za plačila na obroke.

Cene brez vsake konkurence. — Solidna postrežba. 107

Jako zanimiv, zabaven in poučen **LIST S SLIKAMI** je

Ilustrov. tednik

ki izhaja vsak petek, ter stane četrtletno le 1 krono 80 stot.

Zahtevajte ga povsod! — Naročite ga in inserirajte v njem! Naslov: **ILUSTROVANI** — **TEDNIK, LJUBLJANA.**

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem prevzel

: Český Hostinec :

Trattoria „Alla Meridionale“

Trst - Campo Belvedere 3 - Trst
Z odl. spoštovanjem

Jan Richter.

Zdravilno pivo

dvojnega kvasa

založna marka „Sveti Štefan“

Glasoviti profesor zdravnik **Karl von Nooden**, ravnatelj prve dunajske zdravniške klinike, izjavlja, da je pivo dvojnega kvasa založna marka „Sveti Štefan“ zelo upliven pripomoček za želodčne bolezni in za nervozne osebe.

Zaloga: Trst, via Valdirivo št. 32.

Telefon št. 2201. (B.)

Hans Schmidt

tehnični zobozdravnik

TELEFON št. 1085.

TRST

ul. della Zonta št. 7, I.

Katramova voda „Serravallo“

izvrsten pripomoček proti prsnim boleznim in onim v sapniku, pljučnemu kataru, vnetju sapnika, trdokornemu kašlju in ostankom prehlajenja, ter v obče proti vsakemu vnetju v sapnih organih.

Prodaja se po K 1-20 steklenica v **Lekarni SERRAVALLO - Trst**

50-letnica „Slovanske čitalnice“.

Govor predsednika dr. Egon Starčeta na slavnostni akademiji.

Slavna gospoda!

V sedanjem nervoznem času, ko se vse naše življenje razvija v mnogo hitrejšem tempu, nego nekdanj, ko vse nervozno in nepotrpežljivo drvi naprej, ko jeden važen dogodek sledi drugim, ne nahajamo dosti prilike in časa, da bi se ozirali čisto nazaj v minolost in na dogodke minolih dni. Toda danes, ko slavimo redko in izredno pomembno slavo 50-letnega obstanka „Slovanske čitalnice“, je naša sveta dolžnost, da si oživimo spomine na slavne in težke dni, ki jih je morala preživeti „Slov. čitalnica“ in ž njo ves slovenski narod na tržaškem ozemlju. Kakor truden popotnik, ki je po težki in dolgi hoji prišel do svojega toli zaželjenega cilja ter z radostnim licem premerja dolgo, trudapolno pot, ki jo je prehodil, tako se ozrimo tudi mi nazaj na s trnjem in tudi cvetjem posuto pot, ki jo je dolgih 50 let hodila „Slov. čitalnica“ in ž njo celokupno tržaško Slovanstvo!

Vam pa, slavna gospoda, ki Vas je vse privedlo semkaj krepenje, da v impozantnem in mogočnem številu proslavite ta za nas tržaške Slovane tako velepomemben dan, Vam vsem prinašam imenom jubilarinje „Slovanske čitalnice“ najprisernejši pozdrav in toplo zahvalo!

Prebirajočim prepele liste 50-letne zgodovine „Slov. čitalnice“, ki nam govore toli zgodbno zgodovino ne samo tega najstarejšega slovenskega društva na Tržaškem, temveč nam pred očujejo tudi zgodovino in razvoj vsega slovenskega prebivalstva tržaškega, navstaja pred našimi duševnimi očmi šele prava slika onih tužnih, nam Slovincem in v občje Slovanom toli neugodnih razmer in odnošajev, v katerih so tržaški Slovenci živeli nekdanj; tedaj šele prihajamo prav za prav do spoznanja, da smo od takrat do danes res ogromno napredovali ter storili v resnici velik korak naprej do popolne narodne osamosvojitve.

Slavje 50-letnega obstanka „Slovanske čitalnice“, ki je danes praznujemo, je za nas tržaške Slovence izrednega pomena, kajti mi ne praznujemo s tem samo 50-letnice obstanka društva, temveč to slavo je znamenito tudi vsled dejstva, da praznujemo tudi 50-letnico prvega in najstarejšega slovenskega društva v Trstu, ker je bila „Slov. čitalnica“ ustanovljena v občje kakor prva med vsemi njenimi sestrami na Slovenskem, kajti „Čitalnice“ v Ljubljani, Celju, Mariboru itd. so bile ustanovljene pozneje po vzoru naše „Čitalnice“, ker je naša „Čitalnica“ prva vzbujala med nami narodni čut, ljubezen do domovine in spoštovanje do materinskega jezika in ker danes prav za prav obhajamo s tem tudi 50-letnico narodnega in političnega probujenja in življenja tržaških Slovanov!

Historični pomen „Slov. čitalnice“ zasluguje torej, da se danes, ob tej priliki, ozremo nekoliko v minolost, sosebno, če si pred očmi nadaljnje dejstvo, da „Slovanska čitalnica“ je in ostane mati vseh drugih slovenskih in slovanskih društev v Trstu in okolici in da ima še vedno veliko nalogo izpolniti v bodočnosti!

Nočem in tudi ne mogel bi podati Vam danes, slavna gospoda, zgodovine „Slov. čitalnice“. Zato so moje moči preslabe. Toda hočem vam podati nekoliko kratkih lapidarnih črtic iz zgodovine tega slavnega in prezaslužnega društva! Razun tega pa je tudi danes naša narodna dolžnost, da se s hvaležnostjo spominjamo onih zaslužnih mož, ki so osnovali to društvo, je vodili srečno čez vse zapreke in si pridobili za društvo in narod neveljnih zaslug!

Luč svobode, ki je l. 1848 privrkal, kakor zlata zarja, zasijala avstrijskim narodom, probudila je tudi rodoljube vseh slovanskih plemen v Trstu, da so si to leto osnovali prvo slovensko ognjišče: „Slavjansko društvo“ s plemenitim namenom, gojiti med seboj bratsko ljubav. Med ustanovniki tega društva nahajamo tudi našega slavnega pesnika Koseskega, ki mu je bil večleten predsednik in ki je kumoval tudi pri ustanovitvi „Slovanske čitalnice“. „Slavjansko društvo“ je slovelo svoj čas za najodličnejše v Trstu, imelo je veliko članov (okrog 500) ter je poseglo v prvih letih tudi v volilno borbo za mestne volitve. Razun tega je l. 1848 izdajalo svoj polumesečni „Slovanski Rodoljub“, ki je pa že istega leta zopet zaspal, ker je njegovega urednika, neutrudljivega rodoljuba Cerer-ja, pobrala kolera. L. 1850 je društvo zopet ustanovilo nov list pod imenom „Jadranski Slovan“, ki je pa tudi kmalu prenehal izhajati vsled zopet nastopajočega absolutizma.

Kakor je bil vspen in mnogo obetajoč začetek delovanja „Slavjanskega društva“, tako je bil neslaven in žalosten njegov konec. „Slavjansko društvo“ je vsled malomarnosti in popustljivosti Slovencev prešlo v nasprotno italijanske roke ter je l. 1858 popolnoma zaspalo.

Toda prišla je bitka pri Solferinu! Padel je Bachov absolutizem, prišla je nova svobodnejša doba z izdajanjem oktohrskega diploma l. 1860 in razglasenjem Schmerlingove ustave februarja meseca l. 1861. Takrat je, kakor pri drugih slovanskih narodih,

tudi v Slovincih nastalo močno hrepenenje po lastnih društvi in dobrem časopisu.

Takrat so tudi tržaški Slovani zopet iskreno zaželeli po socialnem, kulturnem in političnem središču. Na nekem izletu na Razdrtem so sklenili navdušeni rodoljubi, da si osnujejo svoje lastno društvo. Takoj se je ustanovil nekak slovanski klub, iz katerega se je razvila potem „Slovanska Čitalnica“. Čitalnica je nekako obstajala že leta 1860. Dne 29. januarja 1861. pa se je v tedanjem „hotel grande“ vršil prvi „glavni zbor“, kateremu je predsedoval znani slovanski rodoljub in trgovec Sorč, zapisnikar pa mu je bil slovanski pesnik Fran Cegnar.

Na tem zboru so bila prečitana društvena pravila, in sicer v slovenskem in srbskem jeziku, ter so izvolili začasni odbor pod predsedstvom c. kr. svetovalca dr. Doljaka, da ukrene vse potrebno, da vlada potrdi obstanek društva. Člani tega odbora, ki jih smemo z vsjo pravico preštevat med ustanovnike društva, bili so naslednji Slovenci in Srbi: Dr. Josip Doljak, predsednik, Fran Pleše trgovec, Miha Stosić uradnik, Andrej Zorman trgovec in poznejši predsednik društva l. 1873, Skender Marinović, Edvard Sorč, B. Radaković, vsi trgovci, Mate Baštjan duhovnik, Skender Vilhar, trgovec in brat pesnika Miroslava Vilharja, Franjo Kavčič in Franjo Cegnar znani naš pesnik. K tem pa moramo še imenovati pesnika Koseskega in Ceha Jana Vaclava Lego, katera dva sta mnogo pripomogla k ustanovitvi in nadaljnjemu razvoju „Čitalnice“.

Kmalu je bilo vse pripravljeno, najeto stanovanje v hiši Brigiti na Corsu, ter skličen nov občni zbor v februarju l. 1861, kjer so bili izvoljeni v odbor skoro vsi snovateli društva, za predsednika pa trgovec Edvard Sorč, ki je ostal predsednik do konca l. 1863.

Prvi slovanski tajnik društva je bil naš pesnik Fran Cegnar, drugi pa slovanski filolog in pisatelj Franc Levstik, ki je tudi napisal prvo letno poročilo društva ter učil slovenščino društvene ude.

Namen, zakaj se je Čitalnica ustanovila, nam pravijo društvena pravila iz leta 1861, češ, da se obudi večje veselje in večja ljubezen do materinskega jezika.

Namen je bil torej plemeniti: gojiti, razširati in utrjati slovansko zavest, zbirati vse Slovane tržaške okrog domačega ognjišča, braniti jih tujega nasilstva, ter bodriti in vspodbujati jih v nevarnem boju za obstanek.

Delovanje „Slovanske Čitalnice“ je bilo živo, zdravo in vzgledno v vsakem pogledu.

Sosebno velike zasluge pa si je za „Slovansko Čitalnico“ in njen razcvet pridobil znani češki in slovanski rodoljub Jan Vaclav Lego. Njegove zasluge za slovenski narod so v občje itak znane. Analizirajmo „Slovanske Matic“ in drugih društev, pri katerih je bil Lego časten član, govore o tem zgodbno besedo. Saj je Jan Lego prvi goreči apostol češko-slovenske, in v občje slovenske vzajemnosti, katero je razširil sosebno med slovensko in češko mladino. V Čitalnici je pričel učiti češki jezik ter je bil stalnim dopisnikom „Narodnih Listov“ v Pragi, kjer je vestno poročal o vsakem pokretu tržaških Slovanov. Razun tega je pa Jan Lego ustanovil v Čitalnici prvi slovanski pevski zbor, katerega do takrat ni bilo v Trstu, ter ž njim priredil mnogo krasnih koncertov v Čitalnici. Na njegovo nagovorjanje je razpisal dr. Janez Bleiweis nagrado za najlepšo skladbo „Kdo je mar?“, ter je Lego sam nabral med znanci skoraj ves denar za nagrado. Bilo je to leta 1860, ko Slovenci niso imeli nobenega koncertnega zbora. Hotel je na ta način vspodbuditi slovenske skladatelje na večjo delavnost; hotel je doseči, da bi bil slovanski zbor zastopan tudi na koncertih in da bi slovenska narodnost s tem kazala svoj značaj tudi v salonu.

S solzami v očeh se je sivolasi starček pred nekoliko leti — kratko pred svojo smrtjo — ko sem ga obiskal v Pragi, spominjal onih lepih časov, ko je živel med Slovenci; sosebno pa so mu žarale oči, ko je pripovedoval o Trstu in o otvoritvi slavnosti, kjer je on dirigiral svoj zbor in tudi sam zapel češko solopese.

V „Čitalnici“ so bili takoj zastopani vsi slovanski narodi v bratski slogi: Hrvatje, Čehi, Srbi in Slovenci. Slovesno se je otvorila „Čitalnica“ s slavnostno besedo dne 9. marca 1861. Program te besede bil je znamenit. Govoril je predsednik Sorč, dirigiral je Lego svoj izvrstni zbor, peli so slovenske, češke in srbske solopese in govorili so slovensko in srbsko deklamacijo. Historično interesantno je tudi dejstvo, da so na tej slavnostni besedi privrkal v Trstu peli našo narodno himno „Naprej zastava Slave, ki jo je zbrano občinstvo pozdravilo z navdušenjem. V občje je bila ta beseda nekaj izrednega za Trst in zanimivo je citati „Novice“ iz l. 1861, kjer je obširno poročilo o tej znamenitni slavnosti.

Da je pa „Čitalnica“ takoj na prvi mah dosegla takih uspehov, se moramo čuditi tem bolj, če pomislimo, v kakih ozkoprstnih razmerah so živeli tedaj naši predniki. Zalostne razmere one dobe nam je markantno označil naš pesnik Fran Cegnar, ko je dne 28. marca 1864 na grobu pesnika Koseskega

v svojem nagrobnem govoru rekel: „Tedad so bili osorni časi, povsod ledina neizorana, s kamenjem posuta, s trnjem zarastla, slovenska Vila je imela uklenjene roke in solzno oko — in takrat je ta mož, na katerega krsto zdaj točimo gorke solze, vstal kakor izvoljeno višje bitje, iz srede našega pozabljenega, tlačanega naroda, ter nam v navdušenih pesmih klical: Zbudi, predrami se, vstani moj rod, zarja poka, dan se dela! In narod se je zbudil, predramil, vstal in zamaknjen poslušal krasno doneče glasove — glasove, ki so doneli po vseh zemljah, v katerih si je postavil dom Slave sin.“

Kakor spomladi cvetje po širnih planjavah, tako se je širila narodna zavest in ljubezen do domovine, — žarelo je oko starcu, ponosno je glavo vzdignil mož in navdušeno z ognjem svetega rodoljublja je kipel srce mladeniču: preroben je bil slovanski svet!“

V občje je bila „Slovanska čitalnica“ takoj ob pričetku jako ugledno društvo. V odboru so sedeli možje, ki jih je spoštoval ves Trst; odborovali so znani književniki, in tudi slovanski kapital je bil vedno lepo zastopan; med drugimi so bili gg. Josip Gorup, Kamilo Türk, Kovačević, Opuič itd. V tem času je „Čitalnica“ imela do 400 udov; veselice, ki jih je prirejale, so bile prepele in polne občinstva. L. 1864 je Cegnar osnoval slovensko šolo, da bi se še bolj gojil slovanski duh. Bila je to doba prve cvetoče pomladi, polna navdušenja in mladostnega ognja. V tej dobi je imelo društvo 4 voditelje in 14 odbornikov in to do l. 1873, ko so bila pravila predručena; število odbornikov se je zmanjšalo in vodstvo poverilo zopet enemu predsedniku. L. 1865 se je preselilo društvo v hišo Hirš ob kanalu.

Naša prva socialna društva bile so čitalnice, ki so imele za tedanje dobo neopisen pomen za probujanje naroda. Po vzoru „Slovanske čitalnice“ so pričeli snovati druge čitalnice na Slovenskem in sosebno v okolici Trsta. Nastopila pa je burna doba l. 1868, v kateri je mnogo boječih se in mlačnejših članov izstopilo iz „Čitalnice“. Posebno krvavi krst rojanske „Čitalnice“ l. 1868 je nekatere bojazljivo zelo prestrašil in v l. 1868—72 so se začeli društvu odtežati vplivnejši Srbi in Hrvatje.

Tega je bil tudi mnogo kriv skrajni terorizem radikalne italijanske stranke, ki je nastopila l. 1872. Do l. 1875, ko se je iz okrilja „Čitalnice“ osnovalo politično društvo „Edinost“, je bila „Čitalnica“ — razun socialno in kulturno središče — tudi politično središče Slovanov v občje. Odbor „Slovanske čitalnice“ je takrat večkrat vplival na volitve v mestni svet ter je že pred 50 leti izdajal slovenske oklice.

Vsled resnega napredka Slovencev se je obrnila mržnja Italijanov proti „Slovanski čitalnici“. Razven tega se je v tej dobi osnovalo tudi posebno „Srbsko društvo“, vsled česar je društvo zgubilo mnogo Srbov. Srbsko društvo je nekoliko let hiralo, potem pa zaspalo. Šele v najnovejši dobi so si Srbi zopet otvorili novo lastno središče v „Srbski čitaonici“.

L. 1872 se je pričelo delati na zboljšanje in povzdigo društva. Takrat se je „Čitalnica“ preselila v lepe prostore na dogani in od tam l. 1875 v ulico Nuova. L. 1876 pa se nahaja naša „Čitalnica“ v Via S. Francesco v primerno majhnem stanovanju. V tej drugi dobi razvoja društva, v dobi društvenih kriz od l. 1872—1879, menjavali so se različni predsedniki in prav težko je bilo sestavljati odbor. V tej dobi so se najbolj odlikovali dr. Bizjak, ki je preskrbel čitalnici novo lepo pohištvo, dr. Hodnig, in tedanji starosta tržaških Srbov, gospod Drago Pamučina, ki so v tej težki dobi bili tudi predsedniki društva. Sosebno pa je g. Pamučina skušal na vse načine društvo dvigniti. Ravnotako sta se odlikovala takrat, slovenska skladatelja Hajdrih in Kosovelj, ter tajnik dr. Mandić, ki je, videč neugodne razmere, v katerih se naha „Čitalnica“ vsled neugodnosti prostorov, prvi dne 24/12/1876 sprožil idejo in stavil predlog na občnem zboru, da je „v slavo, čast in neizmerno korist slovenskega imena potrebno, da si z lastno glavnico zgradimo „Narodni dom“ v Trstu.“

L. 1878 se je Čitalnica preselila zopet nazaj v Hiršlovo hišo ob kanalu, l. 1881 pa v krasne prostore na zeleni hrib (Monte verde). Takrat, l. 1878, so bili izvoljeni prvi častni člani Čitalnice in sicer: sl. slovanski voditelj dr. Janez Bleiweis, dr. Stefan Kočev in književnik Davorin Trstenjak.

Kakor pa so bili v začetku velika opora društva bratje Srbi, tako so si od l. 1878 do ustanovitve Dalmatinskega Skupa l. 1901 priborili za društvo premnogih zaslug bratje Hrvatji, ki so v bratski slogi s Slovenci srečno vodili Čitalnico čez vse zapreke.

Z l. 1879, ko je bil izvoljen predsednikom naš starešina in častni član Slovenske Čitalnice, g. Mate Polich, ki je bil s posledkom 2 let društveni predsednik celih 11 let, v odbor pa Ante Truden, ki nam ga je letos ugrabila prerana kruta smrt, spreminile so se razmere v Čitalnici na bolje, in napočila je tretja cvetoča in slavna doba za Slovansko Čitalnico, ki je trajala do l. 1893. Čitalnica se je pričela zopet dvigati, zopet je postala središče in ognjišče tržaške slovanske ineligence ter zbirala v svojem krogu vse najboljše slovanske moze. K ome-

njenima dvema so še pristopili v odboru dr. Duklić, Dolenc in Lovro Žvab kakor za društvo izredno zaslužni tajniki; v novejši dobi pa, pričeni od l. 1885, prof. Ivan Macher, sedaj ravnatelj liceja v Ljubljani, in pa za društvo velezaslužni g. Ivan Mankoč, ki je bil skoraj 30 let odbornik Čitalnice.

Imena velezaslužne trojice Polich, Truden in Mankoč so nerazdružno spojena z zgodovino Slovenske Čitalnice kakor v času razcvita, tako tudi v času propadanja in krize. Ti trije so bili društveni voditelji in pokrovitelji čez 20 let ter so z zlatimi črkami zapisani v analih društva.

Sosebno od l. 1881 naprej, ko se je naše društvo preselilo v krasne in primerne prostore na „Zelenem hribu“, se je prekrasno razvijalo društveno življenje. Vse prireditve so bile izborno obiskane, v prostorih Čitalnice se je zbirala na dan na odlična slovanska družba k delu, resnemu posvetovanju in prijateljski prirčni zabavi. Tu so se kovali načrti, rodile ideje, ki so našemu narodu prinesle največjih koristi. Največjih zaslug za razvite društvenega življenja si je pridobil g. Srečko Bartel kakor pevovodja. Skozi več nego 25 let je vodil g. Bartel pevski zbor Čitalnice, ter si je na polju zborovega petja na Tržaškem v občje pridobil neveljnih zaslug kakor pevovodja zbora Slovenske Čitalnice in pa „Slovanskega pevskega društva“, ali pa ob priliki prisotnosti cesarja l. 1882, ko je dirigiral z največjim vspehom zbor približno 200 slovenskih pevcev. V to dobo spadajo mnogo prireditve Slovenske Čitalnice, ki stopajo iz okvirja specijelno društvenih prireditev. Je to v prvi vrsti društvena 25-letnica, ki se je slavila l. 1886 na izredno krasen način. Takrat je bil predsednik društva g. inž. Živic, predsednik pa g. dr. Glaser, kateri slednji je imel v Čitalnici mnogo predavanj ter je bil v občje izredno delaven na društvenem polju. Tedanji voditelj tržaških Slovencev, g. Viktor Dolenc, je imel slavnostni govor pred množestvilnim občinstvom, ki ga je oduševljeno poslušalo, in združena zbora „Delavskega podpornega društva“ in Čitalnice sta pod vodstvom g. Bartela očarala občinstvo s prekrasnim petjem, slovanski dnevnik „Edinost“ pa je v slavo dneva izšel v slavnostni obliki.

Ne smemo pa ob tej priliki pozabiti omeniti g. dr. Frana Mandića, ki je bil l. 1885 predsednik ter tudi pozneje več let odbornik društva, ker se je ravno pod njegovim predsedstvom vnovič ustanovil društveni pevski zbor ter v občje ukrenilo mnogo koristnega. Tako se je tega leta postavila posebna pušica za „Narodni Dom“ v društvenih prostorih, in ko je bil naš slavnij pesnik Simon Gregorčič grdo javno napaden, pisala mu je Čitalnica vspodbujno pismo, za kar se je Gregorčič toplo zahvalil, češ, da mu je pismo v čast, radost in tolažbo in da mu vzbuja poguma in moči, da bo tudi v bodoče delal za ubogo domovino.

Omenim naj še dalje Trubarjevega večera, kjer je prekrasno govoril rajni zaslužni urednik „Edinosti“, tajnik društva g. Lovro Žvab, potem Gregorčičev večer na čast Barskega vladike g. Milinovića, ter pesnika jugoslovanske vzajemnosti Jovana Sundečića, sosebno pa, pod vodstvom Čitalnice in velezaslužnega predsednika Mate Policha, krasnega sprejema bratov Čehov ki so l. 1887 priredili prvi večji izlet v veliki skupini (čez 500) v slovenske pokrajine. In tu vidimo zopet Jana Lego, kako pozdravlja v slovenskem jeziku leto preje Slovence na razstavi v Pragi, rekši: „srca češkega naroda so Vam odprta, poglejte vanje in najdete slovansko ljubezen“. In leto pozneje ga vidimo zopet kakor aranžerja izleta Čehov, za katere je bil spisal prvi kažipot po Slovenskem v češkem jeziku.

V občje je bila v tej dobi Čitalnica prvo slovansko vodilno društvo; podpirala je vsako narodno podjetje ter bila zavetišče vseh drugih slovanskih društev, s katerimi je bila v ozki zvezi, iz ust članov in odbornikov slišimo samo besede, polne navdušenja, narodne zavednosti in ponosa! Tajnik dr. Duklić priporoča društvnikom, „vstrajnost, patriotičnu svijest, slogu i rad“, tajnik prof. Macher kliče: „Ločimo dobro stvar od osebe, plemeniti cilj od zasebnih interesov! Učimo se od nasprotnikov navdušenja in rodoljublja, sloge in bratske ljubezni!“ Predsednik Truden Ante pa kliče v proroških besedah: „Lepša bodočnost nam je vstvarjena, ako nas bodo vodile vstrajnost, bratska ljubezen in sloga!“

L. 1890 so prvič v večji skupini vstopili kakor člani Čitalnice bratje Čehi, ki so od tedaj mnogo storili za društvo, sosebno gg. prof. Matys, Macák in drugi. To leto je bil tudi za svoje velike zasluge za društvo izvoljen častnim članom Čitalnice pri svojem odhodu na Reko g. Mate Polich, 2 leti preje pa vladika Strossmayer. L. 1887 se je društvo preselilo v ulico S. Francesco, kjer je ostalo 14 let, t. j. do l. 1904, ko se je preselilo društvo v „Narodni Dom“ v sedanje prostore! L. 1897 je vstopilo tudi več Poljakov v naše društvo.

(Zvršetek pride.)

Širite EDINOST

DNEVNIK „EDINOST“

V TRSTU

je izdal in založil naslednje knjige :

1. „VOHUN“. Spisal I. F. Cooper. Roman iz ameriškega življenja. Cena K 1.60.
2. „TRI POVESTI GROFA LEVA TOLSTEGA“. (Iz ruskega). — Cena 80 vinar.
3. „KAZAKI“. Spisal L. N. Tolstoj. Kavkaška povest. Posl. Jos. Knaflič. Cena K 1.60.
4. „PRVA LJUBEZEN“. Spisal Ivan Sjergjejevič Turgjenjev. Poslovenil Dr. Gustav Gregorin. — Cena K 1.
5. „POLJUB“. Povest iz gorskega življenja češkega ljudstva. Spisala Karolina Světa. Poslovenil F. P. — Cena 80 vinar.
6. „BESEDA O SLOVANSKEM OBREDNEM JEZIKU PRI KATOLIŠKIH JUGOSLOVANIH“. (Malo odgovora na škofa Nagla poslovno pastirsko pismo v pouk slov. ljudstvu). — Cena 30 vin. — Čisti dobiček te knjižice je namenjen zgradbi novega poslopja slovenske šole pri sv. Jakobu v Trstu.
7. „IGRALEC“. Roman iz spominov mladeniča. Ruski spisal F. M. Dostojevskij. Poslov. R. K. — Cena K 1.60.
8. „JURKICA AGIČEVA“. Povest. Hrvatski spisal Ks. Sandor-Gjalski. Prevel Fr. Orel. — Cena K 2.

Vse te knjige se dobivajo v Tiskarni „Edinost“, v „Slovanski knjigarni“ Jos. Gorenjca v Trstu in v vseh knjigarnah po Slovenskem po povzetju ali proti naprej poslanemu znesku. Poština posamezne knjige 20 vinarjev več.

Tiskarna „Edinost“

ul. Giorgio Galatti 20. Trst ul. Giorgio Galatti 20.

„Narodni Dom“

izdeluje :

VSA TISKARSKA DELA

v najmodernejem slogu bodisi v prostem ali večbarvnem tisku po zmernih cenah.

trgovske tiskovine

kakor: račune v vseh oblikah, zavitke, pismen papir, memorandum, okrožnice, dopisnice, cenike itd.

vizitnice

raznih oblik za gospode in dame,

vabila in plakate

za prirejanje veselja, zabav in plesov, bodisi v prostem ali finem večbarvnem tisku,

za denarne zavode

registre, bilance in vse potrebne tiskovine, brošure, knjige, poročne liste, osmrtnice itd. itd.

TELEFON
1157.

TELEFON
1107.

S. K. Adhikari, Department of Chemistry, University of Calicut, India

„Valčkov čar“ vidimo danes pop. zadnjikrat v tej sezoni.

Tržaško koles. društvo „Balkan“ ima danes ob 10. uri dopol. v kavarni „Minerva“ volilni sestanek.

Odbor Učiteljskega društva za Trst in okolico vabi vse svoje člane k pomladnemu zborovanju danes, v nedeljo 12. ob 10. uri zjutraj v prostorih CM šole na Acquedottu.

Tržaška mala kronika.

Poskus samomora mlade deklice! Marija Banel, stara 15 let, stanujoča v ul. Tesa 19, je včeraj opoludne v samomornem namenu izpila jesihove kisline. Zdravniška postaja je prišla pravočasno na pomoč. Deklico so na željo domačinov pustili doma.

Trevesova pomoč. Marij Spadan, star 21 let, delavec brez stalnega stanovanja, je včeraj po ulici Ugo Foscolo vihtel v roki nož in grozil prestrašenim pasantom. Napadel ga je deltrium tremens. Brž so poklicali Trevesa, ki ga je odvedel v opazovalnico.

Ravno tako je Treves odvedel v opazovalnico 25-letno Apolonijo Mazarić, stanovalko v ulici Petronio 4, ki se je v hipnem napadu blaznosti slekla do nazega v ulici Media.

Kriminalna drobnarija. 21-letni mesar Ivan Goričan je bil predsinočnem aretiran, ker je v gostilni „Reclame“ v ulici S. Mauricio razsajal kakor besnež in grozil krmarju in gostom.

Dinarja Rudolfa Batiča je aretiral nočni čuvaj za zapiranje, ko je iz skladišča južne železnice odnašal ukraden sladkor.

Natakar brez posla Gothard Sillich je bil aretiran, ker je na nekem Lloydovem parniku vkradel večjo količino masla.

Nagla smrt. — Včeraj zjutraj je začel magistratni uradnik Josip Moro nenadoma bruhati kri. „Igea“ ga je dala prenesti v bolnišnico, nu — spotoma je že izdihnil. Truplo so prenesli na njegov dom.

Požar. Sinoči okoli 7. ure je pričelo goreti v gozdnih nasadih nad Lonjerom in blizu Opčine. Ogenj so kmalu udušili.

Loterijske številke, izžrebane dne 11. marca 1911:

Trst	18	84	33	8	47
Linc	46	20	1	2	84

Koledar in vreme. Danes: 2. postna (kvat.) nedelja, Gregorij pap. — Jutri: Rozina vd.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 11.5° Cels. — Vreme včeraj: deloma oblačno.

— Vremenska napoved za Primorsko: Spremenljivo s posamičnimi padavinami. Zmerni vetrovi.

Naše gledališče.

Danes popoldne ob 4. uri se uprizori poslednjikrat kakor popoldanska repriza operete

„VALČKOV ČAR“

Zvečer ob 8. uri

„HČI MESTNEGA SODNIKA“.

po Jos. Jurčičevem romanu za tržaški oder priredil Ferdo pl. Kleinmayr-Plešič, mestni učitelj v Trstu.

Vstopnice so v prodaji pri vratarici „Nar. doma“.

„Hči mestnega sodnika“ bo končana takoj po 10. uri. Na to posebno opozarjamo one, ki stanujejo daleč, da se še lahko poslužijo tramvaja.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

VERDI. — Danes bo glavna vaja za Wagnerjevo opero „Mrak Bogov“, (Götterdämmerung); premijera bo v torek.

POL. ROSSETTI. — Danes popoldne in zvečer opereta „Valčkov čar“.

EDEN. Popoldne in zvečer varijetna predstava z nastopom krasne plesalke Sjemile Fatmeh, odaliske bivšega sultana Abdul Hamida.

Nar. del. organizacija.

Delavci trgovin z lesom! Prišel je trenotek, da zavzamete stališče v neki, za Vas velevažni stanovski zadevi. Da spregovorite tudi Vi, pridite vsi na sestanek delavcev lesnih trgovin, ki ga sklicuje NDO v torek, dne 14. marca t. l. ob 8. uri zvečer v prostorih NDO (ulica Lavatolo 1, I. nadstr.)

DAROVI.

— Za Ciril-Metodov ples so nadalje darovali: g.a. Ema Lenassi Trst 4 K, g.a. Marija pl. Zebisch Dunaj 4 K, g.a. Antonija Pakiž Bazovica 4 K, Trgovsko-obrtna združenja Trst 10 K, Odsek tržaškega Sokola Rojan 6 K, gg. Josip Kocijančič Trst 6 K, Matko Mandić Trst 10 K, Henrik Kobau Trst 2 K, Anton Vinšek Trst 6 K, Vekoslav Furlan Trst 10 K, Viktor Kristan Dunaj 10 K, Alojz Goriup Prosek 10 K, Ivan Ilc Dunaj 2 K, Milan Nabrgoj Trst 2 K.

Vesti iz Goriške.

Vojašnica v Tolminu. — V Tolminu zgradijo baje veliko vojašnico, ki bo stala 350.000 K. Z delom prično morda že letos.

Novi šoli. V seji ožjega in pomnožnega c. kr. okr. šolskega sveta tolminskega so sklenili komisijonalni ogled za ustanovitev šole v Trenti in Lomu.

x Nesreča na delu. 67-letni zidar Jakob Arčon iz Renč je padel več metrov globoko in se je pri tem močno poškodoval na glavi in na stegnu. V težkem stanu so ga prenesli v bolnišnico.

x Kanalizacija mesta goriškega nameravajo poveriti tврdki Pittel-Brausewetter, ki je že sestavila in predložila mestnemu svetu tostvarne načrte in stroškovnik.

Važen poučen shod za živinorejce. Iz sežanskega okraja:

Deželno ravateljstvo zavoda za zavarovanje goveje živine Goriško-Gradišanske vabi živinorejce (zvedence) k poučnemu shodu, ki se bo vršil jutri 13. t. m. (dan semnja) ob 10. uri predpoludne v prostorih g. Mahorčiča v Sežani.

Na tem shodu pouči deželni odposlanec živinorejce: 1. o raznih boleznih; 2. o novonabavljenem orodju, ki se je rabi pri oboleni živali, in 3. razkaže, kako je istega praktično rabiti. Na ta shod so vabljeni živinorejci, pooblašeni od deželnih zav. podružnic sežanskega sodnega okraja, in sicer zavarovalnic iz Sežane, Tomaja, Stori, Kazljen, Lokve, Divače, Naklega, Rodika, Repentabra, Dutovelj, Skopega, Koprive, Stijaka, Avberja itd.

Pristop imajo tudi drugi živinorejci, ki imajo veselje do živinoreje. Ker je ta shod jako važnega pomena za naše živinorejce, naj se ga isti tudi polnoštevilno udeležijo. Oni pa, ki so poklicani v to, naj si dobro zapomnijo vse nauke, kako jim bo tako orodje rabiti praktično, da ne pride pri rabljenju do kake uzežode vsled nepredvidnosti!

Zupanstvo Podgora obsega štiri katastralne občine in sicer: Podgora, Pevma, St. Maver in Podsabotin.

Kafastralna občina Podgora šteje 327 hiš z 2229 prebivalci; Pevma 196 hiš s 1316 prebivalci; St. Maver 66 hiš s 359 prebivalci in Podsabotin 51 hiš s 346 prebivalci. Skupno 4250 prebivalcev.

Vesti iz Istre.

Iz šolske službe. Provizorični učitelj na državni gimnaziji v Puli, dr. Adolf Kürti, je imenovan pravim učiteljem na tem zavodu.

Novo društvo. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: „Društvo Jadran“ s sedežem v Serdočih (pol. okr. Volosko).

Nov notarijat v Puli. V Puli bo v kratkem otvoren tretja notarska pisarna. Notarjem je imenovan dr. Šorli, sedaj notar v Podgradu.

Podružnica družbe CM. za občini Ocizla-Klanec in Materijo ima svoj II. letni občni zbor dne 19. t. m. ob 3. uri popoldne pri g. Baša v Hrpeljah. Na dnevnem redu bodo poročila predsednika, blagajnika in tajnika, volitev odbora in slučajnosti. Vabljeni ste, gg. udje, k udeležbi!

Iz Mačkoli. Iz naše vasi dobiva „Edinost“ le redkokedaj in še to le skromne dopise. Dovolite mi torej g. urednik, nekoliko prostora.

Kakor je bilo že prednaznanjeno, je pevsko društvo „Primorsko“ priredilo na pustno nedeljo dne 26. februarja t. l. veselico v dvorani Josipa Smotlaka, ki je uspela najlepše. Dvorana je bila natlačena ne le domačega, temveč tudi zunanega občinstva. Pevski zbor je izvršil svojo nalogo prav dobro, kar dokazuje že to, da je bil od občinstva pri več točkah pozvan na oder v ponavljanje. Hvala gre pri tem pevcem, posebno pa še pevkam, ker so se redno udeleževale pevskih vaj in so vsekakor vršili več nego svojo dolžnost. Pevke se pokazale se svojimi ljubkimi glasovi, da bi se zamoglo z njimi doseči izbornih uspehov.

Posebno pa smo dolžni zahvale še gosposdu učitelju Avgustu Šucu iz Doline, ki se ni strašil truda in dolgih poti v temnih nočeh po izredno slabih cestah, da je poučeval petje in igro. Hvala tudi g. nadučitelju Venturiniju iz Boršta, ker je k dobremu vspehu pripomogel se svojim izkustvom in poukom, kakor tudi za krasni govor ob 3. točki vsprejda, ki je uprav elektriziral občinstvo.

Igra „Ne kliči vruga!“ Jake Štoke je izpadla dobro, za kar moramo zahvaliti vse igralce. Posebno pohvalo pa so zaslužili Urška Tul, Josip Stefančič in Josip Smotlak.

Tudi v gmotnem oziru je veselica izpadla dobro, ker so se iz vstopnine in od plesa ne le pokrili vsi troški, ampak je tudi preostala mala svota, ki se hrani za nakup društvene zastave. K dobremu gmotnemu uspehu so pripomogli tudi razni darovalci, ki so preplačali vstopnino, oziroma poslali darove, ker se niso mogli osebno udeležiti veselice, in sicer gg. župan in dež. poslanec Pangerc, nadučitelj Venturini, občinski tajnik Sancin in Josip Tul iz Škedenja, Anton Parovel iz Boljunca, dacar Kariš itd.

Tem potom se izreka vsem iskrena zahvala

Odbor.

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke

Trst, Piazza della Borsa 10

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Gorici, Celovcu, Sarajevu in Stuejpl

Delniška glavnica K 5.000.000.

Rezervni zaklad K 450.000.

obavlja najkulantneje vse bankovne in menjalne posle ter kupuje in prodaja pod jako povoljnimi pogoji

devize in vse vrste denarja - Vloge na knjižice

obrestuje za sedaj s čistimi 4½ %

Prodaja srečke na majhne mesečne obroke.

Dobroznana trgovina

Bertoli & Sbuelz

Trst, Trg Barriera vecchia 1 in 2

zniža cene vsega blaga v svoji zalogi.

Moške srajce bele K 2, 2-40, 2-60, barvnate K 2-50. Moške in ženske maje iz fuštanja K 1, 1-10, 1-20, 1-30. Spodnje hlače K 1, 1-10, 1-20. — Velik izbor nogavice za moške in ženske, ovratnikov in ovratnic. FUŠTANJI vellow meter od 48 stot. dalje. ŽENSKO BLAGO, angleško in domače od K 1-20 dalje. Bogat izbor šarp, volnenih in svilenih od K 1-40 dalje. Zaloga perila, platna in bombaža. Velik izbor žime in volne za žimnice.

Poseben oddelek za okraske, mod. stvari in droboarije

Odlikovana krojačnica

Avgust Stular

TRST - Via delle Poste šte. 12, I. nad. - TRST

izvršuje pomladanske in

letne obleke

Cene zmerne. Delo solidno.

Izgotovljene obleke za moške All' Artigiano

Velika izbira močnih hlač, in otroke TRST, ul. Arcata št. 9
srajc itd. za delavce. 61 vogal ul. Sapone

Brzjavka!

Došle so krasne novosti za spomladansko sezono kakor: sukno, volna, svila in perilno blago itd. itd. — Vzorce pošilja na željo brezplačno na dom.

Manufakturna trgovina

HEDŽET & KORITNIK, Gorica

Vogal Corso Giuseppe Verdi in via Scuole 5.

NB. Iščeva krošajarjev (Hausirarjev) za mesto in deželo.

Kdor odpotuje

naj se preskrbi z vsem potrebnim v novi trgovini D. ARNSTEIN „All' Alpini“ v Via Sebastiano šte. 7.

Bogata zaloga zadnjih novosti, kovčkov, torb, torbic, športnih potrebščin itd.

MLUVI ČESKY!

MLUVI ČESKI!

Velika zaloga in tovarna pohoštva

ANDREJ JUG - TRST

Via S. Lucia 5-18

Via S. Lucia 5-18

BOGATA IN LEPA IZBERA FINEGA IN NAVADNEGA POHIŠTVA TAPETARIJ DELO SOLIDNO in vsakovrstnih stolic. CENE ZMERNE.

Tovarna z elektr. obratom, ulica 38. Martiri

Zaloga pohištva Trst Via Santa Lucia 5. 991

Razne vesti.

Juristi kakor natakari. Na Budimpeštanskem vseučilišču je vzbujalo te dni veliko vzbujanje naznanilo vseučilišnega podpornega društva, da išče restavratore Kraus v Kesthely za poletne mesece 15 juristov kakor natakari s plačo 200 K na mesec. Dosedaj so se oglašili štirje slušatelji prava, a bržkone se oglašijo prosilci za vseh 15 mest. Namen tega bi bila odprava napitnin.

Železniška nesreča v predoru. — Iz Pariza: V sredo jutraj sta presenetila v predoru pri Vincennesu dva vlaka, ki sta prišla vsak od druge strani, delavce v tem tunelu ter povozila dva delavca do smrti, sedem sta jih pa nevarno poškodovala.

BRZOJAVNE VESTI.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 11. Zbornica je vsprejela rekrutno predlogo v tretjem čitanju. Prihodnja seja v ponedeljek.

Proračunski odsek državnega zbora.

DUNAJ 11. Proračunski odsek je pričel razpravljati proračun ministerstva za notranje stvari. Govorili so posl. Sylvester, Lazarski, Šilinger, Choc in Korošec. Vsi govorniki so se izjavili, da je nujno potrebno reformirati upravo. Prihodnja seja v torek ob 5. uri pop.

Sankcijaniran zakon.

DUNAJ 11. Cesar je sankcioniral zakon sklenjen od goriskega deželnege zbora, s katerim se menja § 1 zakona od 8. oktobra 1902 glede uvrstitve med konkurenčne ceste, cestnega dela, ki vodi od konkurenčne ceste St. Peter-Dornberg pri Dobravi do državne ceste pri Ozljani, in cestnega dela od Sv. Lucije pri Vogerskem do šole v Sempasu.

Nemčija in zmešnjave v Meksiki.

KOLONIJA 11. „Kölnische Zeitung“ priobčuje sledečo brzojavko iz Berlina: Neka brzojavna agentura je razširila vest, da bo Nemčija brezpogojno in takoj odredila ono, kar se jej zdi potrebno za varstvo nemških rojakov v Meksiki. To vest je takoj pograbilo „rumeno angleško časopisje“, da bi pri Združenih državah napravilo utis, kakor da bi Nemčija namerovala se vmeševati v meksikanske zmešnjave. Dosedaj še ni nikakega poročila, da bi bilo ogroženo življenje ali imetje Nemcev v Meksiku. — Vlada zato tudi še ni prišla v položaj, da bi razmišljala o varstvenih odredbah.

Aretirana družba ponarejalcev denarja.

SOBOTIŠČE 11. (Ogrski biro). — Orožništvo je aretiralo dve ženski, ki sta hodili od vasi do vasi, ter razpečevali ponarejen denar. Izkazalo se je, da sta ženski članici družbe ponarejalcev denarja, ki je že več let širila ponarejene novce po 2 in 5 K po sobotiški županiji. — Vsi štirje so pod ključem.

Ustaja v Arabiji.

CARIGRAD 11. Zapovednik ekspedicije v Jemenu javlja, da je prišlo v bližini vasi Labah in Sulus v Kazi Harasu do hudih bojev z ustaši. Po bitki, ki je trajala nepretrgoma tri dni in tri noči, so bili ustaši premagani. Večina vasi in utrdb je padlo v roke vladnih turških čet.

Potres.

SOLUN 11. V vasi Starova ob Ohridskem jezeru je bil v noči od 9. na 10. t. m. močan potres. Več trdno zidanih hiš se je podrlo, mnogo oseb je našlo smrt pod razvalinami. Prebivalstvo je bežalo iz hiš in biva na planem.

Novi kozaški hetman.

PETROGRAD 11. Na mesto umrlega generalnega lajtnanta barona Taube je bil imenovan hetmanom donskih kazakov generalni adjutant Mišenko.

Maroko.

PARIZ 11. Na današnjem ministerskem svetu je minister za unanje stvari Cruppi podal pojasnila o položaju v Maroku, ki ne izgleda tako vznemirjavalno, kakor ga predstavljajo tendenciozne, nezanesljive informacije. Minister bo glede Maroka stavil kabinetu predloge.

PARIZ 11. „Ag. Havas“ poroča iz Tangerja: Dne 8. t. m. iz Feza odšli kurir poroča, da je šerifski mehalah podpirana od prijateljskih rodov dne 7. t. m. porazila upornike pri gori Seefat in jim prizadela velike izgube. — Od mehale je padlo šest mož.

Združene države in Meksiko.

WASHINGTON 11. Vznemirajoče evropske depeše in časnikarska poročila o vedenju Amerikancev nasproti Meksiki so popolnoma neutemeljene. Nobena evropska vlada ni napravila pri meksikanski vladi korakov radi kake nevarnosti, ki bi pretela podanikom evropskih vlasti oziroma njihovi lastnini v Meksiku.

WASHINGTON 11. Japonski poslanik je nasprotno s poročili časnikov izjavil, da ni japonska nikdar poskušala dobiti od Meksike kakih koncesij za premogovno postajo v mornariške svrhe.

WASHINGTON 11. — Nemški vojaški ataše je s brigadnim generalom, Gerlingtomom, generalnim nadzornikom armade

odpotoval v S. Antonio, da si ogleda vojaške vaje.

Rim 11. Papež je vsprejel danes v polslovnih avdijenci poslanika grofa Szeczena, ki je izročil svoje odpoklicno pismo. Potem je papež vsprejel tudi poslanikovo soprogo in njene otroke.

Petrograd 11. Vdova slikarja Vereščagina se je v neki moskovski bolnišnici usmrtila. Imela je raka na jetrih in s strelom iz revolverja je napravila konec svojim mukam.

Carigrad 11. Zbornica je dovršila generalno debato o proračunu. Zbornica je z veliko večino izrekla finančnemu ministru zaupanje.

Dunaj 11. Minister za unanje stvari grof Aehrenthal je zvečer odpotoval v Opatijo.

Berolin 11. Kakor poročajo iz New-Jorka znaša materialna škoda ki jo je povzročila eksplozija v Pleasant-Prairie 1 1/2 mil. dolarjev. — Doslej so našli štirideset mrtičev.

Petrograd 11. Danes so zdravniki preiskali ministra za unanje stvari Sasnovu. Ugotovili so vnetico oprsne mreže in pljučnico kakor komplikacijo bolezni v grlu. Delovanje srca je povoljno.

Viterbo 11. Danes je pričela pred tukajšnjem sodiščem kazenska razprava proti 43 členom kamore radi umora izvršenega na nekem Cuocolo in njegovi ženi v Torre del Greco pri Napolju. Razprava utegne trajati 5 mesecev.

Florenca 11. Danes popoldne je bila v stari palači otvorjena razstava italijanskih portretov. — Razstave se udeležujejo tudi mnoge inozemske države. Na otvoritvi je kralja Viktorja Emanuela zastopal vojvoda Genoveški.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stol. besede. Mesto tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj in na oddelek.

Dvorec (vila) tik pred smrekovim gozdom, s kostanjevim prostorom, sadni in vrt za zelenjavo, 5 minut oddaljen od Celja, v krasni legi, se proda za 30.000 kron. Natančneje pri in. oddelku Edinosti. 437

Spedijska tvrdka tu išče mladega uradnika, zmognega in s poznanjem slovenščine, italijansko in nemščine. Zahteva se takojšnji nastop. Ponudbe na upravnishvo lista pod „Uradnik št. 438“. 438

Gospedična večša slovenskega, nemškega, deloma tudi italijanskega jezika v pisavi in jeziku, z lepo pisavo, in tudi drugače zelo izobražena, išče primerne službe. Naslov pove inzeratni oddelek. 442

Mala soba se odda. Piazza Leonardo da Vinci št. 1, vrata 18. 444

Odda se v najem meblirana soba ali sobica. Ulica Ferriera 5. 445

MESO! MESO! Razpošiljam izvrstno volovsko meso, teletino ali svinjako meso. — Zaboje za 5 kg prosto po poštnem povzetju za samo kron 5.— proti jamstvu. — Friedmann M., Hernisce, Ogrsko. 437

Odda se meblirana soba. — Škorklja, San Pietro 30. 446

Josip Trampuš Trst, ulica Industrija št. 3 (Sv. Jakob) priporoča svojo pekarijo. Večkrat na dan sveži kruh. Zaloga moka vsake vrste iz prvih mlinov. Vino in likerji v steklenicah. Sladščice in bliskoti. 1928

Proda se lep hōtel z velikim prometom, ali pa se odda v najem. Hōtel ima najboljšo lego in ker ima velike kleti, bi se lahko upeljalo večje vinske trgovine, ker v kraju ni še nobene. Pri prevzetju ni potrebna velika kupnina. Resni kupci zvezo naslov v upravnishvo tega lista pod št. 348. 348

Prodajam plahto skoraj novo, in vse potrebno, dolga 4 X 280 m in eno vago za otroke. Trst, ulica Media 56, prodajalna. 357

Županstvo v Prvačini vabi svoje občinarje, bivajoče najmanj 10 let v Trstu, ki želijo brezplačno doseči domovinsko pravico tržaško, da se oglasijo vsako popoldne od 6.—7. ure pri A. Laneve, kazenskemu zagovorniku v Trstu, Scala al Belvedere št. 4, I. 380

Vežbenika (praktikanta) večšega hrvatskega ali slovenskega in italijanskega jezika v govoru in pisavi, sprejme takoj v službo s plačo podružnica „Croatica“, zavarovalna družba v Trstu, Corso št. 1. — Ponudbe s pričevali o trgovski izobrazbi je poslati do 15. t. m. na gornji naslov. 375

Proda se hiša in zemljišče v Rocolu Obrniti se v ulico Giulia št. 33, zaloga krme. 427

Iščem dva mladeniča za pekarno. Naslov po: Edinost. 429

Iščem moža za obdelovanje malega zemljišča. Prednost imajo oni, ki se v vrtnarstvu razumejo in so oženjeni pa brez otrok. Žena bi bila tudi pri hiši zaposlena. Sprejme se tudi mlada izveščana kuharica lepega obnašanja. Službe stalne! Ponudbe pod „G. O. 154“ na upravnishvo Edinosti. 428

Dva rivalna stroja Singer za vsa dela in tudi za vezenje se prodajata po 100 kron. Via S. Ceterina 7, a dvorišče, skladišče. 411

Ceno meso, vsak dan sveže, 5 kg govejega mesa samo 4 krone franko po povzetju, strogo solidna postrežba, ker reflektujem na stalne odjemalce. Meso je tekmo 24 ur na vsakega kraju. Alter H. M. Ferinice, Ogrsko. 417

KONSUMNO DRUŠTVO V LONJERJU

vabi na

občni zbor

kateri se vrši

dne 25. marca 1911 ob 9. uri popoldne v društvenih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Pozdrav predsednika.
2. Poročilo tajnika o delovanju zadruge.
3. Poročilo blagajnika.
4. Odobrenje letnega računa.
5. Volitev novega odbora.
6. Razni nasveti.

„Gospodarsko, kons. in posojilno društvo“ v Boljuncu

vabi na

redni občni zbor

ki se bo vrši

v nedeljo dne 26. marca 1911 ob 2. uri pop. v zadržnih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računov za leto 1910.
4. Slučajnosti.

Tajnik:

Karol Kraljič.

Predsednik:

Anton Žerjal.

Pri izvenredni tvoritvi raznih kislin, ki jih proučajo razna hraniva, nastanejo večkrat motenja želodca, ki povzročajo mnogo bolečin. Za odstranitev teh je najboljši dr. Rosa Balsam za želodec iz lekarne B. Fragner, c. kr. dvorn. dobavitelja v Pragi. Dobi se v tukajšnjih lekarnah. (Glej inserat).

Pošiljlatve, komisije in zastopstva: Giov. di G. Kanobel Trst ul. Belvedere 9, Telefon št. 23-87. Sprejema plačila carine za vsakovrstno blago, prejema in oddaja na dom, pošiljlatve po morju in železnici. Prejem kovčgov kakor tudi prevažanje pohištva v mestu in na vse kraje.

Štev. 345/11.

Razpis službe.

Na podlagi sklepa občinskega zastopa od 6. marca 1911 št. 325 razpisuje podpisano županstvo službo obč. zdravnika v občini Komen. Plača po dogovoru. Prošnje je vložiti na županstvo najkasneje do 30. marca t. l. Nastop službe takoj. Vsa pojasnila daje radovoljno županstvo.

Županstvo občine Komen

dne 10. marca 1911.

Župan: V. Jazbec l. r.

Zobotehniški :: ateljé

Josip König

koncesionovani zobni tehnik, diplomovan dentist na dentistični akademiji v Parizu.

Trst, ul. Farneto 36, II. n.

Podpisani nov lastnik naznanja, da je odprl

mesnico

v Trstu, ul. Giovanni Boccaccio št. 6

dobro preskrbljeno z domačim in graškim mesom prve vrste, kakor tudi z teletino, jančkom, perutnino in skopciem iz Stajerskega I. vrste in po cenah brez konkurence.

Guido Gabriensich, lastnik

Hrvatska štedionica r. z. s. o. j. a Trsta

Ovogodišnja redovita

glavna skupština

obdržavati će se

dne 26. ožujka 1911 u 10 sati prije podne u zadržnim prostorijama

Piazza della Borsa broj 3, I. kat

sa slijedećim dnevnim redom:

1. Izvještaj ravnateljstva.
2. Izvještaj nadzornog odbora.
3. Zaključak o razdoblju čistog dobitka
4. Promjena zadržnih pravila.
5. Izbor članova ravnateljstva i nadzornog odbora.
6. Eventualija.

Ako kod prvog pozivanja u 10 sati ne bude prisutan ili zastupan dovoljan broj članova, obdržavati će se ista glavna skupština prama s 22 zadržnih pravila istoga dana u 11 sati prije podne bez obzira na broj prisutnih članova. Članske iskaznice imaju se položiti pred glavnu skupštinu na zadržnoj blagajni.

TRST, dne 11. ožujka 1911.

Ravnateljstvo.

Varstvena znamka: „SIDRO“.

Liniment Capsici Co.

nadomestek za

SIDRO-PAIN-EXPELLER

je že staro skušeno domače zdravilo, ki se že mnogo let uporablja uspešno drgnjeno proti trganju, reumatizmu in zmrzalini. Zaradi manjvrednih posnemanih naj se pazi pri nakupu in jemlje le originalne steklenice v zavojih z varstveno znamko „SIDRO“ in ime: Richter. Cena po 80 vin., K 1.40 in K 2. Dobi se v mnogih lekarnah. Glav. zaloga Jožef Török, lekarnah v Budimpešti. Dr. Richterja lekarna K ZLATEMU LEUUI v Pragi za Elisabethstrasse No. 5 neu.

Nad vsakim dvomom

je sigurno delovanje zdravniško priporočenega

Countheuman

(Besedni znak za mehlo salicylsiran ekstrakt kostanjev)

izvleček pri trganju, revmatizmu, nevralgiji in bolečinah radi omrzline, ki nepričakovano gotovo učinkuje na pomirjenje in odpravo bolečin, na izpahnenju oteklin in vpostavo gibčnosti, na odpravo neprijetnega občutka, ako se ž njim drgne, mazira ali obklada

1 cevka 1 krono

Izdeluje se in glavna zaloga

.. B. Fragnerjeva lekarna ..

c. k. dvorni zalagatelj

Praga III., No. 203. Praga III., No. 203.

Pri naprej posl. znesku K 1.50 z 1 cevko

Pri " " " 5.— s 5 cevok

Pri " " " 9.— s 10 cevok

Pazite na ime preparata in izdelovalca.

Zaloge v lekarnah.

Trst, Corso 2. Telef. 1917.

Leopold Haas

Pristni linoleum K 2.50 m²

Podolgate preproge 67 cm . . . 1.90 met.

Preproge v vseh velikostih z

varnostnimi ogli iz kovine 150/200 K 7.50

200/300 K 15.— itd.

Gospodarski predpasniki iz voščenege

platna K 2.50

Namizni prti 85/115 cm 2.80

" 65/130 " 1.80

Površniki iz gumijske od K 22 dalje.

Podrjuhe po 70 stot.

Ovratniki iz kavčuka 50 "

Manšete iz kavčuka 60 "

Pošilja se tudi na deželo. — 136

Poskušajte zagrebško marčno pivo!

Ono je najboljšo!

Kakovost izvrstna.

Cene zmerne.

ZASTOPSTVO IN ZALOGA

via Valdirivo 4 - TRST - via Valdirivo 4.

JADRANSKA BANKA

TRST, VIA CASSA DI RISPARMIO ST. 5 (LASTNO POSLOPIJE).

KUPEJE IN PRODAJA:
VREDNOSTNE PAPIRJE, RENTE, OBLIGACIJE, ZA-
STAVNA PISMA, PRIJORITETNE, DELNICE, SREČKE ITO.
VALUTE IN DEVIZE.

PREDUJMI
NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGO LESNO V
JAVNIH SKLADIŠČIH.
SAFE - DEPOSITS. — PROMESE.
PRIZOJAVI: JADRANSKA.

MENJALNICA.

VLOGE NA KNJIŽICE

OD DNEVA VLOGE **4%** DO DNEVA VZDIGA

RENTNI DAVEK PLAČUJE BANKA IZ SVOJEGA.
NA TEKOČI IN ŽIRO-RAČUN PO DOGOVORU.
ŽIVAHNA ZVEZA Z AMERIKO. — AKREDITIVI.
URADNE URE: 9—12, 2½—5½.

ESKOMTUJE: MENICE, DEVIZE IN FAKTURE.

ZAVAROVANJE

VREDNOSTNIH PAPIRJEV PROTI KURZNI IZGUBI.
REVIZIJA ZREBANJA SREČK ITO. BREZPLAČNO.
STAVNI KREDITI. REMBOURS-KREDITI.
KREDITI PROTI DOKUMENTOM UKRANJA.
BORZNA NAROČILA. — INKASO.
TELEFONI: 1409, 1793.

Filijalka v Opatiji in v Ljubljani.

227

RESTAVRACIJA

AURORA

Trst, ul. Carducci št. 13.

Drugi krat v Trstu.

Damski :: dunajski :: orkester

TOSCA

ki obstoja iz 7 dam in 2 go-
spodov, nov in izbran program
godbenih in pevskih toček, pod
spretnim vodstvom vodje gosp.
LUDVIKA FLORIJAN. —:

Vsak večer od 7. do 12.

KONCERT

— PROST UHOD. —

:: Vsako nedeljo in praznik ::

MATTINEE.

Za mnogobrojen obisk se
priporoča JOSIP DOMINES.

VAŽNO ZA VSAKEGA!

POZOR!!

Gustavo Marco & C.

Trst, ulica Coroneo št. 45, Trst

TELEFON števil. 1930

Velika zaloga navadnega stekla, omagle-
nega in za ured. Veliki izbor predme-
tov za lekarne in mirolilnice. Porcela-
nasta in zemljena lončevina, ocakline,
steklenine itd. Velike množine predmetov
iz steklenine in porcelana. Lastni zavod za
barvanje in okrašnje porcelana. Cene,
da se ni bati konkurence. — Na zahtevo se
pošlje cenik zastoj. — Dopisovanje v slo-
venskem jeziku. OMENJENA trdka, edina
te troke v Trstu, priporoča se vsem slo-
vanskim trgovcem.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Albert Faber

Zaloga gozdnih proizvodov in kuriva,
tovarna za brezplinske brikete iz dr-
venega oglja, se priporoča v zalaganje
hrastov in buk. dro. prirejenih za peč

angleškega in inozemskega svetlega premoga
ANTRACIT, brezplinskih briketov iz drvn. oglja
„Boules“ v veliki jajčji obliki za vsako kurjavo.
Zareči komadi v (mali jajčji obliki) za odprto ognji-
šče in likanje. Naročbe, ki se izvrše točno, je
nasloviti na tovarniško pisarno:

Trst - Via della Tesa števil. 22

ali na naročilno pisarno v Trstu pri trdku

Giovanni Angeli ulic. Vinc. Bellini števil. 11

(nasproti cerkvi novega Sv. Antona)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

: MIKUS :

naznanja slavnemu občinstvu, da je od-
prl poleg svoje pekarnice in
sladničarne na trgu S. Francesco
7 tudi PRODAJALNICO SLANINE
v kateri se dobijo razni salami, sir,
mast, praške in graške gnjati ter
gorke dunajske in kranjske klobase.
Priporoča se za obilen obisk.

V novem kine-
matografu

„ORFEO“

Trst, via Piazza Piccola (za magistratno palačo, Trst.

Od sobote 11. do ponedeljka 13. marca:

Veleinteresanten program.

Trdka ustanovljena leta 1877.

Schnabl & Co Succ. — Trst

(Inženir G. Franc & J. Kraaz)

Urad: ulica Niccolò Machiavelli št. 32.

Skladišča: ulica Gioachino Rossini.

Naslov za buzojavke:

„Universum“ — Trst.

Telefona:

urad: št. 14-09. — Skladišče: št. 61.

Prodajajo po zmernih cenah:

Sesalke za vino in vodo na transmissijo in na roko. Čavi vsake vrste za napeljava
vode, plina in pare. Pipe, garnicije in tehnični predmeti vsake vrste. Motorji, stroji
in kotli na paro. — Priporočajo svoj tehnični urad

za izdelovanje in oskrbovanje vsakovrstnih strojev za obrt

— Geniki zastoj. —

Zaloga moke prve vrste.

Aleks. Rupnick & C. — Trst

ulica Squero Nuovo št. 11

Zastopstva in glavna zaloga

najfinjših vrst pšenične moke in krmnih izdelkov

poznanega valjčnega mlina

VINKO MAJDIČ-a v Kranju.

— Brzojav: Aleksrupnick — Trst. —

V LASTNI HIŠI

Vhod po glavnih vratih

Tržaška posojilnica in hranilnica

Piazza della Caserma št. 2. — Telefon 952.

Ima na razpolago Jekleno varnostno celico

ki je varna proti vplomu in požaru, v kateri so SHRAMBICE, ki se oddajajo

strankam v najem in sicer

za celo leto kron 30, za četrt leta kron 12

za pol leta „ 20, za en mesec „ 6

Shrambice so 24 cm visoke, 24 cm široke, 48 cm globoke. Shrambice ne more

drugi odpreti kakor stranke, ki same osebo shranijo svoje stvari, kojih ni

treba prijaviti.

Oddaja hranilne pušice

katere priporoča posebno starišem, da na ta najnovejši in najvarnejši način

navajajo štediti svojo decu. Nadaljna pojasnila daje zavod ob uradnih urah.

Alek. Lukež

koncesijonirani zobotehnik

Trst, Via Nuova 13

ordinuje od 9.—12. 2.—5.

28

Prodajalnica ur

Rajmund Bizjak

Trst, Campo S. Giacomo 5.

(slovenska hiša). — Velik izbor

ur na sidro in za gospe. — Izbor

veržice vsake vrste. — Budilniki K

230. Regulatorji Eron 20.

Poprave po najzmernejših

cenah.

Mirodilnica Mario Ferlin

Trst, Sv. Marija M. zgornja 2 (Bivio)

PODRUŽNICA: Sv. Marija M. zgornja 386

bivši Rud. Skerl.

Velika izbora kramenij, barv, šip.

žeblice, petroleja i. t. d.

Redilni prašek za pitanje svinj, krav, konj, itd.

itd. lekarnarja dr. TRNKOCZY-ja v Ljubljani.

Prodaja na drobno in debelo.

Točne ure prodaja

Emilio Müller

najuglednejša in najstarejša pro-

dajalnica ur v TRSTU

via Ponterezzo, sgl. Nuova 11

VELIKA IZBERA

veržice, zlatih in srebr-

nih ur, kakor tudi

stonskih ur vsake vrste

Votarna leta prodajala 1890.

Norberto Nachtigall

Trst, ulica Nuova 41, Trst

(PALAČA • SALEM)

Zaloga in zastopstvo zelo

ugledne švicarske ovarne

Vsakovrstne ure, žepne

ure od 5 kron dalje.

Budilniki od K 240 dalje.

Zlatina se prodaja po

ugodnih cenah.

IVAN KRŽE

Trst - Piazza S. Giovanni št.

Zaloga kabinjskih in kletarskih potrebščin

od lesa in pletenin, lakafov, brent

čebrov in kad, sodčkov, lopat, rešet, sit in vsako-

vrstnih košev, jerbavev in metal ter mnogo drugih v

to stroko spadajo. — Priporoča svojo trgo-

vinsko posodo vsake vrste bodi od porcelana, zemlje

emala, kositerja ali cinka, nadalje pasamanterje,

kletke itd. — Za gostilničarje pipe, kroglice, zemljene

in steklene posode zavino.

Cigaretni papir in cigaretne ovoj-
ke „OTTOMAN“ hvali se sam ob
sebi brez nikake reklame.

OTTOMAN

